

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Ilham

SəS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 052 (5772) 19 mart 2019-cu il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

"Novruz bayramı əcdadımızın indiki nəsillərə misilsiz yadigarıdır"

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan xalqını Novruz bayramı münasibətilə təbrik edib

Səh → 2

"Azərbaycanın iqtisadi inkişafı istiqamətində gedən işlər Səudiyyə Ərəbistanında böyük maraqla izlənilir"

2

KİVDF-nin 10 illik yubileyi qeyd edilib

4

Əfv sərəncamının imzalanması xarici qüvvələri, ermənipərəst dairələri ciddi şəkildə narahat edir

5

Avropa İttifaqı Azərbaycan Prezidentinin əfv sərəncamını alqışlayır

5

Rəşid Alimov: VII Qlobal Bakı Forumunun iştirakçıları və məzmunu mənə güclü təsir bağışladı

4

Viktor Yuşenko: Azərbaycan qlobal forumu təşkil etməyi bacaran regional liderdir

6

14

Əfv Sərəncamı Əli Kərimlini nədən qorxuya saldı?

6

Ermənistən hökumətinin "Qazprom"la danışqları uğursuz başa çatıb

16

Lionel Messi yeni rekorda imza atıb

"Novruz bayramı əcdadımızın indiki nəsillərə misilsiz yadigarıdır"

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan xalqını Novruz bayramı münasibətilə təbrik edib

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan xalqını Novruz bayramı münasibətilə təbrik edib. Təbrikdə deyilir: "Hörmətli həmvətənlər! Sizi Novruz bayramı münasibətilə ürəkdən təbrik edir, bu əziz bayram günlərində hamınıza bahar əhval-ruhiyyəsi, cansağlığı və səadət arzulayıram.

Qədim dövrlərdən bəri mənəvi həyatımızın ən dərin qatlarına nüfuz etmiş və milli-mədəni dəyerlərimizin təşəkkülündə müstəsna yer tutmuş Novruz bayramı əcdadımızın indiki nəsillərə misilsiz yadigarıdır. Təbiətlə insanın vəhdətinə dair təsəvvürleri yaşadan rəngarəng Novruz mərasimlərində xalqımızın dolğun həyat fəlsəfəsi və zəngin düşüncə dünyası parlaq təcəssümü təməlindən tapmışdır.

Azərbaycan torpağında Novruz bayramı daim yad təsirlərdən uzaq tutulmuş və heç bir qüvvəyə onu insanların qəlbindən çıxarmaq

imkanı verilməmişdir. Biz onun böyük mənəvi gücү sayesində keçmişimizin mürəkkəb dövrlərində belə nikbinliyimizi və gələcəyə inamımızı qoruyub saxlamağı bacarmışq. Yaz bayramının bu gün əsl ümumxalq bayramı mahiyəti qazanması dövlət müstəqilliyimin nailiyətlərindəndir.

Baharin yurdumuza hər gəlişi əsrlərin yaddaşında iz qoymuş mərasimlərimizə uyğun, yüksək təntənə ilə qeyd olunur. Qloballaşma dalğasının geniş vüsət alındığı və ənənəvi dəyerlərin sürətli dəyişikliklərə məruz qaldığı bir zaman-

da Novruz bayramı tarixi-mədəni irsə bağlılığımızın ifadesine çəvril-

mışdır. Özündə insanlıq xas ali dəyərləri cəmləşdirmiş bu bayra-

min UNESCO tərefindən ümum-bəşeri irlərin şah əsərləri sırasına daxil edilməsi her birimiz üçün ifti-xar mənbəyidir.

Dayanıqlı inkişaf yolunda ciddi uğurlara nail olmuş Azərbaycanın islahatların növbəti mərhəlesinə qədəm qoyması yaz fəslinin yeniləşdirici ovqatı ilə həməhəng səs-ləşərək qurub-yaratmaq əzmimizi artırır. Həyatımızın ayrı-ayrı sahələrində davamlı müasirləşmə meyilləri ilə vahid axarda gerçekləşdirilən müxtəlif layihələr ölkə vətəndaşlarının rifahının daha da yaxşılaşdırılmasına yönəlmüşdür. Qoy bu bayram hər eve xoş ovqat gətirsin və hər ocağa bol sevinc, ruzi-bərəket bəxş eləsin!

Novruz bayramınız mübarək olsun!"

"Azərbaycanın iqtisadi inkişafı istiqamətində gedən işlər Səudiyyə Ərəbistanında böyük maraqla izlənilir"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 16-də Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının energetika, sənaye və təbii sərvətlər naziri Xalid Əbdüləziz Əl Falihi qəbul edib.

AZƏRTAC xəber verir ki, dövlətimizin başçısı Bakıda "OPEC plus" ölkələrinin iclasında iştirak etdiyinə görə Xalid Əbdüləziz Əl Falihə minnətdarlığını bildirdi. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın neftin sənaye əsərini ilə istehsalının vətəni olduğunu vurğulayaq, bu tədbirin Bakıda keçirilməsinin xüsusi mənə daşidığını qeyd etdi. Dövlətimizin başçısı "OPEC plus" formatında əməkdaşlığın dünyada neftin qiymətinin balanslaşdırılmasında mühüm rol oynadığını vurğuladı.

Nazir Xalid Əbdüləziz Əl Falih, ilk növbədə, İki Müqəddəs Ocağın Xadimi, Səudiyyə Ərəbistanının Kralı Salman bin Əbdüləziz Al Səudun salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırıldı. O, Azərbaycanın "OPEC plus" formatında fəal iştirak etdiyini bildirək ölkə-

mizdə tədbir iştirakçılara göstərilən qonaqpərvərliyi yüksək qiymətləndirdi. Xalid Əbdüləziz Əl Falih Prezident İlham Əliyevin "OPEC plus" formatının yaradılmasında liderlik rolunu yüksək dəyərləndirək bu formatda Azərbaycanın çox fəal iştirakçı olduğunu qeyd etdi. İkitərəfli münasibətlərə toxunan Xalid Əbdüləziz Əl Falih ölkəsinin Azərbaycanın ərazi bütövülüyünün və təcavüz neticəsində pozulmuş suverenliyinin bərpası işinə tam sadiq olduğunu vurğuladı. O qeyd etdi ki, Azərbaycanın möhkəmənəsi, iqtisadi inkişafı və iqtisadiyyatının şaxələndirilməsi istiqamətində gedən işlər Səudiyyə Ərəbistanında böyük maraqla izlənilir. Xalid Əbdüləziz Əl Falih bu həftə Səudiyyə Ərəbistanı Krallığından Azərbaycana gələn nümayəndə heyətlərinin Azərbaycan hökumətinin və biznes qurumlarının nümayəndələri ilə məhsuldar görüşlər keçirdiyini vurğuladı.

Xoş sözlərə görə minnətdarlığını bildirən Prezident İlham Əliyev Səudiyyə Ərəbistanının Kralı Salman bin Əbdüləziz Al Səudun salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırıldı. O, Azərbaycanın "OPEC plus" formatında fəal iştirak etdiyini bildirək ölkə-

salamlarına görə təşəkkürünü bildirdi, onun da salamlarını Səudiyyə Ərəbistanının Kralına çatdırmağı xahiş etdi.

Ölkələrimiz arasında ikitərəfli münasibətlərin yüksək səviyyədə olduğunu deyən Prezident İlham Əliyev Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı Azərbaycanın edələtli mövqeyinə Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının göstərdiyi davamlı dəstəyi yüksək qiymətləndirdi və bunu dostluq münasibətlərinin təzahürü kimi dəyərləndirdi. İki ölkə arasında siyasi sahədə əlaqələrin inkişafından məmənluğunu ifade edən Prezident İlham

Əliyev Azərbaycanda və Səudiyyə Ərəbistanında hazırda iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi üzrə böyük işlərin həyata keçirildiyini qeyd etdi və bunun iqtisadi eməkdaşlığımızın genişləndirilməsi üçün yaxşı imkanlar yaratdığını dedi. Dövlətimizin başçısı Səudiyyə Ərəbistanından Azərbaycana gələn turistlərin sayının artığını qeyd edərək, bunun ölkələrimizin və xalqlarımızın bir-birinə dəha da yaxınlaşması işinə xidmet etdiyini vurğuladı. Xoş sözlərə görə minnətdarlığını bildirən Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, Səudiyyə Ərəbistanı Krallığından Azərbaycana gələn insanlar xalqımızın qonaqpərvərliyinin və dostluq münasibətinin şahidi olurlar.

Görüşdə Azərbaycan ilə Səudiyyə Ərəbistanı arasında ikitərəfli münasibətlərin müxtəlif istiqamətlərdə, o cümlədən enerji sahəsində uğurla inkişaf etdiyi bildirildi, Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının "Saudi Aramco" şirkətinin Bakıda ofisinin açılması yüksək qiymətləndirildi, əməkdaşlığımızın perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

"Azərbaycan ilə Birleşmiş Ərəb Əmirlikləri arasında ikitərəfli münasibətlər yüksək səviyyədə inkişaf edir"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 18-də Birleşmiş Ərəb Əmirliklərinin enerji və sənaye naziri Süheyl Məhəmməd əl-Məzruvi qəbul edib.

AZƏRTAC xəber verir ki, Azərbaycana səfərindən memnun olduğunu bildirən Süheyl Məhəmməd əl-Məzruvi Birleşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti Əlahəzrət Şeyx Xəlifə bin Zayed Al Nəhyanın, Birleşmiş Ərəb Əmirliklərinin vitse-prezidenti, Baş naziri və Dubay Əmiri Əlahəzrət Şeyx Məhəmməd bin Rəşid Al Məktumun və Əbu-Dabinin vələhədi Şeyx Məhəmməd Bin Zayed Əl Nəhyanın salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırıldı.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycan ilə Birleşmiş Ərəb Əmirlikləri arasında ikitərəfli münasibətlərin yüksək səviyyədə olduğunu bildirərək, əməkdaşlığın yeni sahələri, o cümlədən turizm sahəsini ehata etməsində məmənluğunu bildirdi. Birleşmiş Ərəb Əmirliklərindən Azərbaycana gələn turistlərin sayının artığını bildirən Prezident İlham Əliyev bunu dostluq əlaqələrimizin təzahürü kimi dəyərləndirdi və qonaqların xalqımızın qonaqpərvərliyinin şahidi olduğunu vurğuladı.

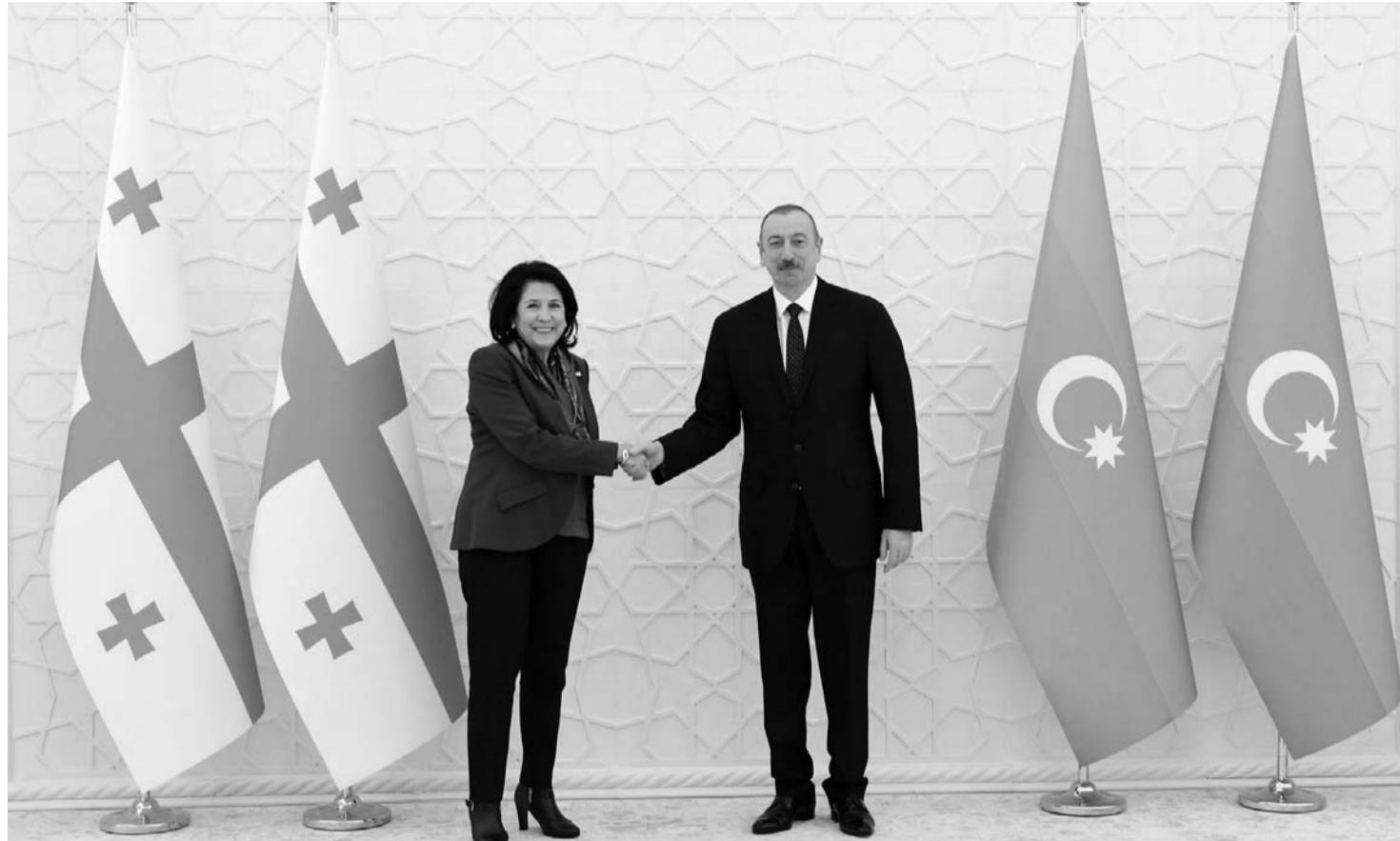
Azərbaycanla münasibətlərin ölkəsinin xarici siyasetinin gündəliyində duran en önemli istiqamətlərdən biri olduğunu deyən Birleşmiş Ərəb Əmirliklərinin enerji və sənaye naziri Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda geniş investisiya imkanları yaradılmasının ölkəsində yüksək qiymətləndirildiyini bildirdi.

Söhbət zamanı "OPEC plus" formatında Bakıda keçirilən tədbirlərin əhəmiyyətinə toxunuldu, Azərbaycan ilə Birleşmiş Ərəb Əmirlikləri arasında enerji, neft-qaz, neft-kimya, bərpə olunan enerji, müxtəlif iqtisadi layihələr sahəsində əməkdaşlıqla bağlı məsəllər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

Birleşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti Əlahəzrət Şeyx Xəlifə bin Zayed Al Nəhyanın və Birleşmiş Ərəb Əmirliklərinin vitse-prezidenti, Baş naziri və Dubay Əmiri Əlahəzrət Şeyx Məhəmməd bin Rəşid Al Məktumun və Əbu-Dabinin vələhədi Şeyx Məhəmməd bin Zayed Əl Nəhyanın salamlarına görə minnətdarlığını bildirən dövlətimizin başçısı onun da salamlarını Birleşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidentinə, vitse-prezidenti, Baş naziri və Dubay Əmirinə və Əbu-Dabinin vələhədinə çatdırmağı xahiş etdi.

Azərbaycan və Gürcüstan əlaqələri möhkəm təməllər üzərində qurulub

İlham Əliyev: “Bizim birgə həyata keçirdiyimiz layihələr həm ölkələrimiz, həm qitə, həm də dünya üçün önəmlidir”

Müstəqil dövlət kimi, Azərbaycanın dünyaya dövlətləri, təşkilatları ilə əməkdaşlığı və dostluq münasibətlərinin inkişafı ölkəmizin xarici siyaset kursunda prioritet istiqamətlərdəndir. İqtisadi, siyasi, sosial və s. qurulan əməkdaşlıq münasibətləri dövlətlər arasında qarşılıqlı anlaşmanın qurulmasına və davamlı olmasına təsirini göstərir. Mövcud münasibətlər çoxşaxəli, qarşılıqlı maraq əsasında qurulub, əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafına üstünlük verilib. Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında əlaqələr də möhkəm təməllər üzərində qurulub. İki ölkə arasında bu günə qədər imzalanmış sənədlər əməkdaşlıq üçün yeni imkanlar açıb. Azərbaycanla Gürcüstan arasında yaxınlığın və əlaqələrin inkişafına böyük təkan verən ikitərefli münasibətlər mükəmməl hüquqi bazaya malikdir. Bu münasibətlər həm siyasi, həm iqtisadi, həm də sosial-humanitar sahələri əhatə edir.

Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra 1995-ci ilin fevral ayında Bakıda Gürcüstan səfirliliyinin, 1996-ci ilin mart ayında isə Tbilisidə Azərbaycan səfirliliyinin açılışı ikitərefli əlaqələrin inkişafına əlavə stimul verib. Gürcüstan regionda Azərbaycanın en yaxın müttefiqlərindəndir. Gürcüstan prezidenti xanım Salome Zurabishvilinin Azərbaycan səfəri də bu münasibətlərin möhkəmləyini bir daha təsdiq etmiş oldu. Onun regionda birinci səfərinin Azərbaycan olması qonşu və dost ölkə olduğuna əsaslanır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin görüş zamanı bildirdiyi kimi, biz əsrlər boyu məhrəban qonşuluq şəraitində yaşamışq və bu gün uğurla inkişaf edirik: “Bizim birge həyata keçirdiyimiz layihələr həm ölkələrimiz, həm qitə, həm də dünya üçün önemlidir. Yəni biz çox uğurlu əməkdaşlıq formatı yarada bildik. Əminəm ki, növbəti illerde bütün sahələr üzərə əməkdaşlıq daha da dərinleşəcək və genişlənəcək. Bunu bizim siyasi iradəmiz dikta edir. Əminəm ki, biz bütün məsələlərdə hər zaman bir-birimizin yanında olacaqıq, bir-birimizə dəstək göstərəcəyik, necə ki, bu güne qədər bütün məsələlərdə həmişə bir yerde

olmuşuq”.

Görüş çərçivəsində regional problemlər, ikitərefli və çoxtərefli əməkdaşlıqla bağlı məsələlər müzakirə olunub. Dövlət başçısı bu səfərin Gürcüstan-Azərbaycan əlaqələrinin inkişafı üçün önəmlı addım olacağını diqqətə cətdiraraq, bildirib ki, biz bu gün artıq həm xarici siyaset məsələlərini, həm də regiondəki vəziyyəti, bizim nəqliyyat, enerji layihələrinin icrasını müzakirə etdik: “Əminəm ki, bu səferin nəticələri çox müsbət olacaq və bizim əməkdaşlığımıza yeni töhfə verəcək”.

**“...ƏGƏR LAYİHƏLƏRİN
ƏVVƏLİNDE ÜÇ ÖLKƏ
ƏMƏKDAŞLIQ EDİRDİSƏ, BU
GÜN BU ÖLKƏLƏRİN SAYI
BÖYÜK DƏRƏCƏDƏ
GENİŞLƏNİR VƏ YENİ
TƏRƏFDΑŞLAR BU
LAYİHƏLƏRƏ CƏLB EDİLİR”**

Gürcüstanla Azərbaycanı, hər şeydən əvvəl, Bakı-Supsa, Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum və TRASEKA kimi global

enerji, nəqliyyat-kommunikasiya layihələri birləşdirir. Bununla paralel olaraq, GUAM, Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı və digər qurumlar daxilində əməkdaşlıq ikitərefli strateji əlaqələri daha da möhkəmləndirib. Regionda yeni mühüm bir layihəni əsərye gətirmək üçün iki dövlətin mövqeləri üstüste düşür. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Gürcüstan prezidenti xanım Salome Zurabishvilinin metbuata bəyanatlarla çıxışlarında da ölkələrimiz arasında mövcud münasibət bir daha özünün göstərmış oldu. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bəyanatla çıxışında Gürcüstan və Azərbaycanın bütün sahələrde çox uğurla əməkdaşlıq etdiyini və bu əməkdaşlığın böyük hissəsinin energetika sektoruna aid olduğunu bildirib: “Bu gün bu məsələlər də geniş müzakirə olundu. Bildirməliyəm ki, bu əməkdaşlığın böyük tarixi var və biz birge səyərlə çox önəmlı böyük layihələri icra edə bilmışik. Əgər tarixe nəzər salsaq, görərik ki, həle 1990-ci illərin sonlarında Bakı-Supsa neft kəmərinin tikintisi böyük hadisə idi. Bu, imkan verdi ki, Xəzər dənizi Qara dənizlə neft kəməri ilə birləşsin. Ondan sonra, əlbəttə ki, Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərləri ti-

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev Salyan Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının Doğum Evinin və Uşaq Xəstəxanasının əsası təmiri ilə bağlı tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Maştağa qəsəbəsində 7 nömrəli Birleşmiş Şəhər Xəstəxanasının ərazisində yeni korpusun tikintisi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü, müstəqilliyi və konstitusiya quruluşunun müdafiəsi, 1990-ci ilin 20 Yanvar hadisələri ilə əlaqədar, habelə Çernobil AES-də qəza neticələrinin aradan qaldırılması ilə əlaqədar əlliyyi olan şəxslərin, ikinci Dünya müharibəsi əlliyyənin və onlara bərabə tutulan şəxslərin xüsusi nəqliyyat almaq üçün tibbi göstərişlər üzrə avtomobilli təmin edilməsi sahəsində əlavə tədbirlər haqqında Sərəncamı imzalayıb.

kildi. Bütün bunları, biz, yəni üç ölkə - Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiye birgə səylərə həyata keçirdik”. Həyata keçirilən bu layihələr iqtisadi inkişafə böyük təsirini göstərməkdədir. “Bu marşrut üzrə bu gün “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsi uğurla icra edilir”, - deyən Azərbaycan Prezidenti “Cənub Qaz Dəhlizi”nin reallaşmasına az vaxt qaldığını söyləyib: “Keçən il bu layihənin icrası ilə bağlı çox ənənə il olmuşdur. Keçən il Cənub Qaz Dəhlizinin rəsmi açılış mərasimi olmuşdur və onun əsas hissəsini təşkil edən TANAP layihəsi də istifadəyə verilmişdir. Artıq TANAP xətti ilə qazın nəqli təmin edilir. Bu layihələr ölkələrimiz üçün, bölge üçün böyük əhəmiyyət daşıyır, geniş mənada, əməkdaşlığı dərinləşdirir. Əgər layihələrin əvvəlində üç ölkə əməkdaşlıq edirdi, bu gün bu ölkələrin sayı böyük dərəcədə genişlənir və yeni tərəfdəşlər bu layihələrə cəlb edilir”.

“...BİZİM BÜTÜN SAHƏLƏR ÜZRƏ ƏMƏKDAŞLIĞIMIZIN ÇOX BÖYÜK PERSPEKTİVLƏRİ, ƏN ƏSASI İSƏ GÜCLÜ SİYASI İRADƏ VAR”

“Azərbaycanda yaşayan gürcüler və Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlılar əlaqələrimizin inkişafı üçün çox ənənəli rol oynayırlar” - deyən Cənab Prezident Gürcüstan və Azərbaycanın çoxmillətli, çoxkonfesiyalı ölkələr olduğunu vurğulayıb: “Bu, bizim böyük servətimizdir. Ölkələrimizdə yaşayan bütün xalqların nümayəndələri özlərini çox rahat hiss edirlər. Bu, ölkələrimizin bugünkü və gələcək inkişafı üçün çox ənənəli amildir”.

Görüş çərçivəsində aparılan danışıqlar Azərbaycan-Gürcüstan strateji tərəfdəşliginə, iqtisadi, siyasi, humanitar və digər sahələrdə əlaqələrin daha da genişləndirilməsinə öz töhfəsinə verəcəkdir. Bütün sahələrdə uğurlu əlaqələr böyük layihələrin reallaşmasına səbəb olacaq və iki dövlət arasında olan dostluğun teməlini daha da möhkəmləndirəcəkdir. Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi: “Bir sözlə, deyə bilərem ki, bizim bütün sahələr üzrə əməkdaşlığımızın çox böyük perspektivləri, ən əsası isə, güclü siyasi iradə var. Gürcüstan və Azərbaycan bundan sonra da bir-birini dəstəkləyəcək. Biz reallaşan layihələri bundan sonra da inkişaf etdirəcəyik və yeni layihələr haqqında düşünəcəyik”.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

19 mart 2019-cu il

KİVDF-nin 10 illik yubileyi qeyd edilib

Əli Həsənov: "Azərbaycan dövlətinin KİV-lərə, jurnalistlərə dəstəyi şəffaf şəkildə həyata keçirilir"

Dünən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütłəvi İformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fonduunun 10-cu ildöñümü və Novruz bayramı münasibətilə elan olunmuş ənənəvi fərdi jurnalist yazıları müsabiqəsinin qaliblərinin mükafatlandırılması mərasimi keçirilib.

Trend-in məlumatına görə, tədbirdə Azərbaycan Prezidentinin içtimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov, KİVDF-nin icraçı direktoru Vüqar Səfərli, dövlət rəsmiləri, millət vəkilləri, KİV rehbərləri və digər qonaqlar iştirak ediblər.

Azərbaycan Dövlət himinin səsləndirilməsi ilə başlayan tədbirin əvvəlində fondun 10 illiyinə həsr olunan film nümayiş etdirilib.

Tədbirdə çıxış edən Ə.Həsənov bildirib ki, KİVDF Azərbaycanda kütłəvi informasiya vasitələrinin və jurnalistikənin inkişafında

önəmli rol oynayıb:

"Fond Ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən təməli qoymuş azad media siyasetinin həyata keçirilməsində önemli xidmetlər göstərib. Bu fondun yaradılması təşəbbüsünü Prezident İlham Əliyev iəli sürüb. 10 il bundan qabaq fondun yaradılması ilə bağlı Prezidentin sərəncamı imzalandı. Ondan bir il qabaq Kütłəvi İformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Konsepsiyası qəbul olundu. Həm konsepsiyanın qəbul edilməsi, həm de fondun yaradılması Azərbaycanda dövlətin mediaya qayğısını, dəstəyini sistemləşdirən və vahid konsepsiya ilə həyata keçirən bir mexanizmin yaradılmasını ehtiva edirdi".

PA rəsmisi bildirib ki, 10 ildir Azərbaycan dövlətinin KİV-lərə, jurnalistlərə, onların şəxsi və xidməti ehtiyyatlarına, o cümlədən KİV-lərin maddi-texniki vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına, jurnalistlərin sosial problemlərinin həll edilməsinə göstərdiyi dəstək şəffaf şəkildə həyata keçirilir və bu prosesdə heç bir qaranlıq məqam yoxdur:

"Bu 10 il müddətində kütłəvi informasiya vasitələrinə, jurnalistlərə nə edilib, kollegial şəkildə edilib, KİVDF-nin Müşahidə Şurasının bilavasitə nəzarəti ilə həyata keçirilib. İstər mənzillərin paylanması, istər fərdi yazı müsabiqələrinin keçirilməsi, müsabiqələrdə qaliblərin elan olunması, istərse də kütłəvi informasiya vasitələrinə tirajına və onların potensialına uyğun illik yardımçıların paylanması tam şəffaf və edaletli sistem üzrə həyata keçirilib. Prezident İlham Əliyevə Azərbaycan jurnalistlərinin bugünkü məmənluq nümayiş etdirdən müsabiqəti də ona getirib çıxarıb ki, neçə ildir davamlı olaraq jurnalistlər İlham

Əliyevi özünün dostu seçir. Mən Azərbaycan mediasına göstərdiyi sistemli və şəffaf dəstəyə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığı bildirirəm. Prezident İlham Əliyevin bu siyasetinin həyata keçirilməsində iştirak edən hər kəsə, o cümlədən Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevaya, mərkəzi və yerli icra hakimiyəti orqanlarına təşəkkür edi-

Avropa İttifaqı Azərbaycan Prezidentinin əfv Sərəncamını alqışlayır

Avropa İttifaqı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 431 məhkuma şamil olunan əfv Sərəncamını alqışlayır.

AZERTAC xəber verir ki, bunu Avropa İttifaqının xarici əlaqələr və təhlükəsizlik məsələləri üzrə sözcüsü Maya Kosyançıç bəyan edib. O, Azərbaycanın dövlət başçısının bu qərarını "tərifəliyə addım" adlandırıb. M.Kosyançıç eləvə edib ki, Avropa İttifaqı Azərbaycanla bütün sahələrdə əməkdaşlığı davam etdirəcək. Al rəsmisi vurğulayıb ki, Avropa İttifaqı Azərbaycandan beynəlxalq öhdəlikləri çərçivəsində gələcəkdə də bu cür addımlar gözləyir.

Milli Məclisin iqtisadi siyaset, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin iclası keçirilib

Martın 18-də Milli Məclisin iqtisadi siyaset, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin iclası keçirilib. AZERTAC xəber verir ki, komitənin sədri Ziyad Səməzdə gündəlik-

dəki məsələlər barədə məlumat verib. Əvvəlcə "Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinə baxılıb. Bildirilib ki, qanun layihəsində daşınmaz əmlakın üzərində hüquqların dövlət qeydiyyatına alınması prosesinin təkmilləşdirilməsi, çıxışların kağız formada təqdim olunması prosedurunun tamamilə aradan qaldırılması, onların yalnız elektron üsulla təqdim olunması ilə bağlı müddəələr eks olunub. Layihəyə əsasən, dövlət reyestrindən çıxışlar elektron imza ilə təsdiqlənməklə hüquq sahibinin istəyindən asılı olaraq "Elektron hökumət" portalında yerləşdiriləcək və ya digər elektron üsulla (o cümlədən elektron poçt ünvanı vasitəsilə) hüquq sahibi təqdim olunacaq.

"Dövlət rüsumu haqqında" Qanunda ediləcək dəyişikliyə əsasən sənədə yeni "Konülli dövlət daktiloskopik və genom qeydiyyatının aparılması" görebəcək dərəcələri" məzmunlu 33-6-cı maddə əlavə edilir. Konülli dövlət daktiloskopik qeydiyyatının aparılması görebəcək dərəcələri 20 manat, könülli dövlət genom qeydiyyatının aparılması görebəcək dərəcələri 250 manat dövlət rüsumu müəyyən edilir.

Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsində buğda emali müəssisələrinin səmərəli fəaliyyətinin təmin olunması məqsədilə kəpək istehsalı və satışının 2019-cu il martın 1-dən 2 il müddətinə əlavə dəyər vergisinin azad edilməsi və hazırda bugdanın idxlə və satış, bugda ununun, çörəyin istehsalı və satışına tətbiq olunan güzəştin əlavə olaraq daha bir il uzadılması nəzərdə tutulur.

"Hesablama Palatası haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi audite dair hesabatla əlaqədar kənar dövlət maliyyə nəzarəti obyekti qeyd, irad və rəyiñin bildirilməsinin 20 gündən 10 günədək müddətində azaldılması, müvafiq icra hakimiyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanlarda həyata keçirilən audite dair məlumatların təqdim edilməsi qaydasının təkmilləşdirilməsi, habelə Hesablama Palatası üzvlərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi məqsədilə hazırlanıb.

"Banklar haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi müştərilərin maraqlarının qorunması məqsədilə kredit müqavilələri üzrə faiz dərəcələrinin, komissiya haqlarının və bank xidmətləri üçün digər ödənişlərin optimallaşdırılmasına görebəcək onların yuxarı həddinin tənzimləməsinə nəzərdən tutur.

İclasda, həmçinin "Telekommunikasiya haqqında", "Şigorta fealiyyəti haqqında" qanunlarda, İnzibati Xətalar Məcəlləsində, Mülki Prosesual Məcəlləsində və "İpoteka haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələrinə üçüncü oxunuşda baxılıb. Bundan başqa, İnzibati Xətalar Məcəlləsində, Mülki, Vergi, Mənzil, Gömrük məcəllələrində dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələri birinci oxunuşda nəzərdən keçirilib. Deputatlar qanun layihələri barədə fikir və təkliflərini səsləndiriblər. Bütün qanun layihələri Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə edilib.

rəm".

Daha sonra tədbirdə çıxış edən V.Səfərli bildirib ki, 10 il ərzində Fond tərəfindən bir çox layihələr həyata keçirilib:

"İster yerli icra hakimiyətləri, istərsə də mərkəzi icra orqanları və digər qurumularla birgə bir çox layihələr həyata keçirilmiş. 10 ildə çox işlər görülüb, jurnalistlərin peşəkarlığının artırılması, sosial-mənzil şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində xeyli iş görüllüb. Fond ildə 3 dəfə - Novruz bayramında, Milli mətbuatın yaranma günündə və Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi və Yeni il münasibətilə müsabiqə keçirir".

V.Səfərli Azərbaycan mətbuatına göstərilən diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə mətbuat adından minnətdarlığını bildirib, eyni zamanda, Prezident İlham Əliyevi və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanı Novruz bayramı münasibətə təbrik edib.

Daha sonra mükafatlar təqdim edilib və tədbir bədii hissə ilə davam etdirilib.

Əfv sərəncamının imzalanması xarici qüvvələri, ermənipərəst dairələri ciddi şəkildə narahat edir

Hüquqi və demokratik dövlət olan Azərbaycanda insan və vətəndaş hüquq və azadlıqları yüksək səviyyədə təmin olunub. Bununla yanaşı, ölkəmizdə həyata keçirilən siyasetin mərkəzində vətəndaş amili dayanır. Yeni dövlət öz vətəndaşlarına xüsusi diqqət və qayğı göstərir, qəbul olunan bütün qərarlarda vətəndaşların mənafeyi əsas götürülür.

Eyni zamanda, Azərbaycan dövləti öz vətəndaşlarına qarşı humanist mövqə nümayiş etdirir, onların cəmiyyət daxilində təhlükəsiz, əmin-amənlıq şəraitində yaşaması, öz imkan və qabiliyyətlərinən səmərəli istifade etmələrini diqqət mərkəzində saxlayır. Bu baxımdan azadlıqdan məhrumetmə və azadlığın məhdudlaşdırılması cəzasına məhkum edilmiş şəxslərin əfv edilməsi ilə bağlı dövlət başçısı tərefindən əfv haqqında sərəncamların imzalanması, eləcə də amnistiya aktlarının qəbul olunması xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Bu, dövlətin humanizm siyasetini və öz vətəndaşlarına münasibətini əks etdirən mühüm göstəricilərdən biridir. Azərbaycanda məhkumların əfv olunması həm ölkə Prezidentinin imzalandığı fərman və sərəncamlar, həm də Milli Məclisin qəbul etdiyi amnistiya aktları esasında hayata keçirilir.

Humanizm Azərbaycanda dövlət siyasetinin mühüm tərkib hissəsidir. Bu siyasetin və müsbət ənənənin təməli isə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev tərefindən qoyulub. Ulu öndər Heydər Əliyev hər zaman humanizm - insanpərvərlik dəyərlərinə böyük önmə verib və bunu öz fəaliyyətində daim nümayiş etdirib. Ümummilli lider Heydər Əliyev 1993-cü ilde xalqın təkidlə tələbi ilə hakimiyətə gəldikdən sonra ölüm hökmünə moratorium qoydu. O dövrən etibarən Azərbaycanda heç kimə ölüm hökmü tətbiq olunmadı və sonradan bu cəza növü ləğv edildi. Bununla yanaşı, Ümummilli Liderin ölkəmizə rəhbərliyi dövründə əfv sərəncamları imzalanıb, amnistiya aktları qəbul edilib. Ümumiyyətlə, Azərbaycanın müstəqilliyini ərpa etdiyi 18 oktyabr 1991-ci ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin hakimiyətə gəldiyi dövrə qədər ölkəmizdə amnistiya və ya əfv haqqında her hansı bir qərar və sərəncam olmayıb. Əksinə, Prezident İlham Əliyevin 16 mart tarixli "Məhkum edilmiş bir sıra şəxslərin əfv olunması haqqında" sərəncamına kölgə salmağa çalışan, o vaxt AXC-Müsavat cütlüyünün tərkibində yüksək dövlət vəzifəsi tutmuş Əli Kərimli, eləcə də "Milli Şura"da yer alan digər şəxslər 1 illik hakimiyət dövrləri müddətində onlarla insanı ölüm hökmünə məhkum etmişdilər və həmin hökmər icra olunmuşdu. Məhz Ümummilli Liderin hakimiyətə qayıdışından sonra 1996-ci ildən başlayaraq əfv sərəncamları imzalanıb, amnistiya haqqında qərarlar qəbul olunub. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin əsasını qoymuşbu siyaset hazırla Prezident İlham Əliyev tərefindən uğurla davam etdirilir. Öz siyasetində daim yüksək humanizm prinsiplərini rəhbər tutan Prezident İlham Əliyevin imzaladığı əfv sərəncamları və fərمانlarının icrası nəticəsində minlərlə məhkum öz azadlığına qovuşub və ya cəzaları qanunvericiliyə uyğun olaraq azaldılıb.

Bu günə qədər ölkəmizdə 11 dəfə amnistiya aktı qəbul edilib, dövlət başçısı tərefindən 70-ə yaxın əfv fərmani və sərəncami imzalanıb. Nəticədə 10 min-

əfv sərəncamının imzalanması ilk növbədə ölkəmizin hüdudlarından kənarda olan qüvvələri - ermənipərəst dairələri ciddi şəkildə narahat edir. Həm xaricdəki "sapı özümüzdən olan baltalar", həm də ölkəmizdəki "beşinci kolon" nümayəndələri sözügedən əfv sərəncamının guya hansıa xarici qüvvələrin təzyiqi nəticəsində imzalandığını iddia etməklə ictimai rəyi çəşidirəmaşa çalışırlar. Halbuki elə bu fikri deyənlərin özleri, yaxınları qohumları cənab Prezident İlham Əliyev, hüquq müdafiəçilərinə, müraciət edərək törətdikləri əməldən peşman olundular, azadlığa çıxməq istədiklərini dəfələrlə bildirmişdilər.

Maraqlı bir məqam ondan ibarətdir ki, vaxtı öz çıxışlarında ABŞ-ı, ümumiyyətde Qərb ölkələrini erməni lobbisi ilə iş birliyi quraraq Azərbaycan müxalifatını maliyyələşdirməkdə ittiham edənlər bugün onların demokratiyaya və insan hüquqlarına verdiyi dəyərdən ağız dolusu danışırlar. 1993-2005-ci illər arasında rəhbərlik etdiyi qurudan yüzlərə işçini heç bir əsas olmadan işdən çıxardan, əllərində yerli və Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin qərarları olmasına baxmayaraq iş yerinə bərpə etməyən, nazirlikdə en sərt despotik avtoritar rejim yaratmış bəziləri bu gün demokrat imic formalaşdırmaq üçün dəridən-qabıqdan çıxırlar. Müxalif liderlərinin "genetik xəste", "övladları üçün xəcalet mənbəyi" adlandıran, KİV nümayəndələrinən təhqirəmiz formada həqarət edən şəxslər bugün qapılarının mətbəutətə açıq olduğunu elan edir. Qəribə işlər baş verir. Görünür, Azərbaycan penitensiar xidməti işini elə qurub ki, sanki möcüzə baş verir - ora avtoritar düşən məlek cildinə bürünüb demokrat kimi çıxır.

Diger tərefdən, radikal - antimilli ünsürlər Azərbaycanda genişmiqyaslı islahatların, vətəndaşların mənafeyinə xidmət edən tədbirlərin guya məhz öz "mitinq"lərinin nəticəsində həyata keçirildiyini iddia edirlər. Onlar bununla ölkəmizin inkişafının, reallaşdırılan tədbirlərin, eləcə də əfv sərəncamının üzərinə kölgə salmağa çalışırlar. Radikal ünsürlər, əslinde, qərəzli şəkildə "siyasi məhbəb" olaraq qələmə verdikləri şəxslərin əfv olunmasını istəmir, cənubi onların məqsədi həmin şəxslərin həbsdə qalması və bu şəxslərin adından sui-istifadə etməkdir. Azərbaycan xalqı bütün bunları görür, bu radikal - antimilli ünsürlərin anti-Azərbaycan və ermənipərəst dairələrə xidmət etdiyini, milli maraqlara zidd mövqədə durduqlarını yaxşı bilir. O səbəbdən bu marginal qrupların sosial bazası yoxdur, onlar xalq tərefindən dəsteklənmir.

Bütövlükdə, əfv sərəncamının imzalanması yüksək humanizm nümunəsi olmaqla yanaşı, dövlətin öz vətəndaşlarına verdiyi dəyərin ifadəsidir. Yüzlərə ailənin, minlərlə insanın sevincinə səbəb olan bu sərəncamın imzalanmasına görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev təşəkkür edir, sonuz minnətdarlığımızı bildiririk. Bu, Ulu öndər Heydər Əliyevin layiqli davamçısı olan Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən siyasetin mərkəzində insan amilinin dayandığını, bu siyasetin humanizmə və ədalətə söykəndiyini göstərir.

**Siyavuş Novruzov
Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri,
YAP icraçılarının müavini**

19 mart 2019-cu il

Bahar Muradova: Novruz tonqallarını doğma Qarabağımızda qalayacaq

Xalqımızın milli bayramı olan Novruz cəbhə bölgəsində yerləşən Füzuli rayonunda el şənliyi kimi geniş qeyd olunub. Baharın gəlisi münasibətələ Horadız şəhərindəki Olimpiya idman Kompleksində ümumrayon tədbiri keçirilib. AZERTAC-in bölgə müxbiri xəbər verir ki,

mərasim iştirakçıları Novruz adət-ənənələrini özündə əks etdirən sərgi ilə tanış olublar. Milli adət-ənənələrimizə uyğun olaraq qız-gelinlər yun darayıb, nehre çalxayıb, sacda yuxa bışırıblar.

Dədə Qorqud və Bahar qız meydana daxil olub, Novruz tonqalı alovlandırılabilir. Mərasimdə çıxış edən Füzuli Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Alı Aliyev iştirakçıları bayram münasibətələ təbrük edib, onlara cansaşlığı, xoşbəxtlik, bol razi və əmin-amənlı arzayıb. O, milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması və gələcək nəsillərə çatdırılması istiqamətində Prezident İlham Əliyev tərefindən aparılan məqsədyönlü dövlət siyasetindən, Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın bu sahədəki xidmətlərindən behs edib.

Bayram mərasimində iştirak edən Milli Məclis sədrinin müavini Bahar Muradova füzulililərə xalqımızın əziz bayramı münasibətələ xoş arzularını çatdırıb. "Novruz bayramı arzuların, niyyətlərin həyata keçməsi bayramıdır. İnanıram ki, işğal altında olan torpaqlarımız Prezident İlham Əliyevin apardığı məqsədyönlü siyaset nəticəsində tezliklə azad ediləcək və biz Novruz tonqallarını doğma Qarabağımızda qalayacaq", - deyə B.Muradova bildirib.

Novruzin personajları olan Kosa və Keçəl, Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzinin şagirdləri tonqal ətrafında yalnız gediblər. Bayram adətinə görə uşaqlar yumurta döyüşdürüblər. Kosa və Keçəlin şən zarafatları, Dram Teatrının aktyorlarının ifasında humoristik səhnələr, rayon idmançılarının nümunəvi çıxışları, mədəniyyət işçilərinin konsert programı tədbir iştirakçılarının bayram əhval-ruhiyyəsini daha da artırıb.

Rəşid Alimov: VII Qlobal Bakı Forumunun iştirakçıları və məzmunu mənə güclü təsir bağışladı

Qlobal Bakı Forumu müasir dünya siyasetinin və iqtisadiyyatının demək olar ki, bütün iştirakçıları, o cümlədən problemlər məsələləri əhatə edir. Ən başlıcası, bu forumda bir qədər gələcəye baxmağa cəhd göstərilir.

Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının sabiq baş katibi, Bakıda keçirilən VII Qlobal Bakı Forumunun işində iştirak etmiş Rəşid Alimov bu fikri AZERTAC-a müsahibəsində söyləyib. Rəşid Alimov forum barədə ümumi təessüratlarını bölüşərək deyib: "Bakı Forumunun işində ilk dəfə iştirak etdim. Keçənilki Forumun işində bezi obyektiv səbəblərə görə iştirak edə bilmədim. Demək isteyirəm ki, bu Forum, ilk növbədə öz məzmunu və iştirakçıların həyəti ilə diqqəti cəlb edir".

Onun sözlərinə görə, Forumun gündəliyi həm müxtəlif ölkələrin maraqlarının ortaqlığı "ağrılı" nöqtələri, həm də demək olar ki, bütün əsas mövzuları əhatə edir. Rəşid Alimov vurğulayıb: "Məsələ ondadır ki, diskussiyalar zamanı hər kəs ayırcı nöqtələri deyil, temas nöqtələrini, yəni birgə artım nöqtələrini axtarır. Forumun açıqlığı da mühüm amildir. Bu, zalda aşkar hiss olunur. Forum iştirakçıları çox yüksək statusa malikdir. Burada hazırda fəaliyyətdə olan prezidentlər və baş nazirlər, həmçinin əvvəller dövlət və hökumət başçıları olmuş şəxslər, ekspertlər var. Onlar hamısı burada çox ciddi şəkildə temsil olunub, müasir bəynalxalq münasibətlərin təşkilində bəlkə də çatışmanın ən mühüm elementi vurğulayırlar. Bu elementin mənəyyəti qarşılıqlı etimad və açıqlıqdır".

19 mart 2019-cu il

“Əfv sərəncamları ailələrə sonsuz sevinc bəxş edib”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən əfv sərəncamının imzalanması artıq ənənə halını alıb və belə sərəncamların hər biri yüzdə vətəndaşımızın ailələrinə sonsuz sevinc bəxş edib”. Bunu SIA-ya açıqlamasında “Yeni Azərbaycan” qəzetinin baş redaktoru, millət vəkili Hikmət Babaoğlu deyib.

Deputatın sözlerinə görə, məhkum edilmiş şəxslərin əfv edilməsi hər şeydən əvvəl böyük humanizmdir: “Buna paralel olaraq həm də Azərbaycanda həyata keçirilən davamlı hüquqi islahatlar cəza siyasetinin humanistləşdirilmesi üçün şartlı formalaşdırır. Xüsusi təhlükəli hallar istisna olmaqla təcridetmədə cəzanın yüngülləşdirilməsi imkanları yaradır. Bu dəfəki sərəncamla 400 yüzden çox vətəndaşımız əfv edildi. Onların işerisində xariçi ölkə vətəndaşları da var idi. Əfvetmə cəmiyyətimizdə, onun ictimai rəyində olduqca müsbət hadisə kimi qarşılandı və şübhəsiz ki, ümumi ictimai həmrəylik baxımından əlamətdar hadisəyə çevrildi. Hər bir cəmiyyətdə ayrı-ayrı fərdlər və sosial stratalar bəzən hüquqi texniki baxımdan özünəməxsus şəkildə şərh edir və elə ona uyğun olaraq da dərk edirlər. Məhkəmə hüquq sistemi nə qədər adil olursa-olsun hüquqi qərarlar bəzən subyektiv prizmadan yozulur.

Əfv fərمانları həm də bu məsələdə ümumiləşdirici və birləşdirici funksiya yerine yetir-məkələ ümumi münasibətlər sistemində müsbət hal kimi asossasiya olunur. Əlbətdə bu faktor da vacibdir və pozitiv əhval-ruhiyyə yaratmaq baxımından əhəmiyyətlidir. Məsələnin ən mühüm tərəflərindən biri də əvin Azərbaycan Prezidentinin siyasi iradesi və xalqımızın humanist ənənələrinə söykənməsi əsaslarında baş tutmasıdır. Azərbaycan hakimiyəti bunu müstəqil siyasi iradesine söykənərək edir və bu zaman hələ 1995-cil ildə qəbul edilmiş Konstitusiyamızın yaradıldığı hüquqi fəlsəfəyə istinad edir. Ona görə də Azərbaycan cəmiyyətində vaxtaşırı əfv olacağı ilə bağlı bir gözlənti olur və bu da insanlarda həmişə ümidi yaradır. Məhkum edilmiş şəxslər isə bu hadisəni öz səhvələrini bir daha təkrar etməmək üçün fürsət kimi görürlər. Beləliklə də əfv hadisəsi hüquqi cəzadan da artıq tərbiyədici vasiteyə çevrilir. Ona görə də imzalanan hər əfv sərəncamı cəmiyyətimiz və məhkumluqdan azad edinlənlər üçün sözün həqiqi mənasında əlamətdar hadisəyə çevrilir”.

Bəhruz Quliyev: “Əfv sərəncamı dövlət başçısının humanizm siyasetinin bariz göstəricisidir”

Prezident İlham Əliyevin Novruz bayramı ərefəsində imzaladığı əfv sərəncamı ilk növbədə dövlət başçısının humanizm siyasetinin bariz göstəricisidir. Bunu Trend-ə açıqlamasında “Səs” Media Grupunun rəhbəri, siyasi ekspert Bəhruz Quliyev deyib.

B.Quliyev bildirib ki, bu siyaset artıq ənənə halını alıb və Novruz bayramı ərefəsində əfv sərəncamının 431 nəfərə şamil olunması həmin siyasetin bariz sübutudur: “Prezident İlham Əliyev yürüdüyü siyasetdə daim insan amilinin prioritet təsdiyi vurğulayır. Bu baxımdan humanizm principinə söykənən əfv sərəncamları da sözügedən faktoru tamamlayırlar. Artıq Novruz bayramı ilə elaqədar möhtərəm Prezidentimiz əfv sərəncamı imzaladı və bu, kifayət qədər insana şamil olundu ki, onlar da bu bayramı öz evlərində, isti aile ocaqlarında keçirsinlər”.

Ekspert dəha bir maraqlı məqama da toxunaraq qeyd edib ki, zaman-zaman Azərbaycanda mövcud demokratik dəyərlərə qərəzlə yanaşan bir sıra dairələr nədənse bu cür mü hüüm sərəncamlara heç bir münasibət bildirmirlər: Nədənse bele təşkilatlar bu cür humanist addımlar atılonda səslərini çıxmırlar. Təbii ki, belə humanist addımları dile gətirmək, Azərbaycanda humanizm siyasetinin həttə digər aparıcı dövlətlərə nümunə olduğunu etiraf etmək onlara sərf etmir, çünki nə qədər bu məsələləri gizlətsələr, onlara bir o qədər səfəlidir. Ona görə, bir amilə də toxunmaq istərdim ki, onların humanizm prinsipləri heç vaxt olmayıb və yoxdur. Onların prinsipi odur ki, Azərbaycana qarşı qarayaxma kampaniyaları aparsınlar. Ancaq gördümüz kimi, müstəqil siyasetimiz və sosial sahədə uğurlarımız, aparılan inqilabi islahatlar bizi istəməyənləri susdurur”.

B.Quliyev vurğulayıb ki, Prezident İlham Əliyevin yürüdüyü və sosial ədaləti təmin edən humanizm siyaseti davam edəcək: “Artıq vətəndaşlar da şahiddir ki, Prezident xalqın yanındadır və hər an hər bir problemi şəxsən həll etməyə hazırlıdır. Bu gün məhbus ailələrini sevindirdən cənab İlham Əliyev sözügedən əfv sərəncamı ilə öz ardıcıl humanist siyasetini bir daha nümayiş etdirdi”.

Qeyd edək ki, martın 16-da Prezident İlham Əliyev məhkum edilmiş bir sıra şəxslərin əvəf olunması haqqında sərəncam imzalayıb. Əfv sərəncamı ümumilikdə 431 nəfərə şamil olunub. Onlardan azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilmiş 399 nəfər cəzənin çəkilməmiş hissəsindən azad edilib. Əfv sərəncamı, o cümlədən, 14 xarici vətəndaşa şamil olunub.

“ASAN xidmət” və “ASAN Kommunal” bayram günlərindən sonra martın 25-də fəaliyyətə başlayacaq

Novruz bayramı ilə əlaqədar “ASAN xidmət” və “ASAN Kommunal” mərkəzlərinin də martın 20-dən martın 24-dək qeyri-iş günü olacaq. Bu barədə AZERTAC-a Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyindən məlumat verilər. Martın 25-də etibarən isə mərkəzlərə müvafiq xidmətlərdən yararlanmaq üçün mərkəzlərə müraciət etmək olar. Qeyd edək ki, vətəndaşlar iş qrafiki, göstərilən xidmətlərlə əlaqədar ətraflı məlumatı 108 “Çağrı” Mərkəzi vasitəsilə əldə edə bilərlər.

KİVDF-nin Müşahidə Şurası müsabiqənin nəticələrini təsdiq edib

Martın 18-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütüivi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu (KİVDF) Müşahidə Şurasının növbəti iclası keçirilib. KİVDF-dən AZERTAC-a bildirilər ki, iclasda Fondu yaradılmasının 10-cu ildönümü və Novruz bayramı münasibətilə keçirilmiş ənənəvi fərdi jurnalist yazıları müsabiqəsinin nəticələri müzakirə edilib.

Fondun icraçı direktoru Vüqar Səfərli iclasın gündəliyi barədə məlumat verib. İcraçı direktor Fondu yaradılmasının 10-cu ildönümü və Novruz bayramı münasibətilə elan edilmiş müsabiqənin 2019-cu il fevralın 1-dən martın 15-dək davam etdiyini bildirib. Vüqar Səfərli Azərbaycan Respublikasında Kütüvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Konsepsiyasında əksini tapmış 19 istiqamət üzrə keçirilən müsabiqəyə 54 KİV-dən 145 yarının təqdim olunduğu, yazıların 12 ekspert tərəfindən qiymətləndirildiyini diqqətə çatdırıb.

Sonra müsabiqənin ekspertlərin rəyləri əsasında hazırlanmış yekun nəticələri iclasın müzakirəsinə təqdim edilib. Müşahidə Şurasının sədri Həsən Həsənov, sədr müavini İlqar Hüseynov, üzvlərdən - Bəhruz Quliyev, İntiqam Hümbətov, Ayaz Mirzəyev, Əvəz Rüstəmov və Rasim Həsənov Fondu keçirdiyi müsabiqələrin jurnalistlərin peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilər, yaradıcı əməyin stimullaşdırılması və sosial vəziyyətlərinin yaxşılaşdırılması baxımından əhəmiyyətini qeyd ediblər. Müzakirələrin yekununda müsabiqənin şərtlərinə uyğun olaraq istiqamətlərin hər biri üzrə qaliblər elan edilib, ümumilikdə, 109 nəfər jurnalistin mükafatlandırılması haqqında qərar qəbul olunub.

Viktor Yuşşenko: Azərbaycan qlobal forumu təşkil etməyi bacaran regional liderdir

2005-2010-cu illərdə Ukraynanın Prezidenti olmuş Viktor Yuşşenko VII Qlobal Bakı Forumu barədə təessüratlarını bölüşüb. O, AZERTAC-a müsahibəsində deyib: “Forum barədə təessüratlarım çok yaxşıdır. Platformalar, mürəkkəb diskussiyanlar çox maraqlı və ən başlıcası, aktualdır. Mənim fikrimcə, bu gün deyə bilərik ki, Azərbaycan qitənin, regionun və dönyanın ən aktual məsələlərinə dair qlobal forumu təşkil etməyi bacaran regional liderdir”.

Dünen cənab Əliyevlə görüşdük. Onunla danışqlarımızın yekununa, Azərbaycan-Ukrayna münasibətlərinin perspektivlərinə və en başlıcası, Qlobal Bakı Forumu çərçivəsində təklif olunan dialoqda iştirak etmək, diskussiya aparmaq imkanına görə çox sevinirəm və məmənunluq duyuram”.

Ermənistən hökumətinin “Qazprom”la danışqları uğursuz başa çatıb

Ermənistən hökumətinin “Qazprom-Armenia” şirkəti ilə təbii qazın qiymətlərinin aşağısı salınması üzrə iki ay davam edən danışqları uğursuz başa çatıb. AZERTAC erməni KİV-ne istinadla xəber verir ki, bunu jurnalistlərə müsahibəsində Ermənistən baş nazirinin müavini Tiqran Avinyan deyib. Onun sözlərinə görə, danışqlar üçün ayrılan iki aylıq müddət başa çatıb və tərəflər razılığı gələ bilməyiblər. Avinyan əlavə edib ki, danışqlar davam etdirilecək və hər hansı netice barədə ictimaiyyətə məlumat veriləcək.

Katılımla ki, hələ öten ili dekabrında Rusiya şirkəti Ermənistənə satılan təbii qazın artırılacağı barədə bəyanat vermişdi. İndi Paşinyan hökuməti əhaliyə satılan mavi yanacağın qiymətinin sabit saxlanılması üçün yeni variantlar axtarır. Lakin ekspertlər bunun mümkün olmayacağı, tezliklə əhaliyə verilən qazın qiymətlərinin artacağını qeyd edirlər. Çünkü Ermənistən baş naziri öten ilin dekabrında bəyan edib ki, hökumət daxili tələbat üçün təbii qazın qiymətlərinə subsidiya ayırmayacaq və gələcəkdə borc müqabilində qarşı tərəfə heç bir səhmlər və ya müəssisələr verilməyəcək.

Bakıda silahlı şəxs saxlanılıb

Xəzər Rayon Polis İdarəsinin 2-ci polis şöbəsinin əməkdaşları vətəndaşlarda qənunsuz saxlanılan odlu silah-sursatın aşkarlanması istiqamətində uğurlu əməliyyat keçiriblər. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilər ki, əvvəller dəfələrlə məhkum olunmuş Birən qəsəbə sakini Mehman Əbəlilov şöbənin əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat nəticəsində saxlanılıb. Onun üzərində axtarış aparılan zaman kustar üsulla hazırlanın tapança və 22 patron aşkarlanaraq maddi sübut kimi götürülüb. M.Əbəlilov ifadəsində odlu silah-sursatı bir müddət əvvəl tapdığını və həmin gündə bəri üzərində gəzdirdiyini bildirib.

Humanizm siyasətinin növbəti parlaq nümunəsi

Prezident İlham Əliyev tərəfindən imzalanan Əfv Sərəncamı Novruz bayramı ərafəsində xalqa böyük hədiyyədir

Dövlət başçısı, ənənəvi olaraq, bayram günləri - bir sira əlamətdar tarixlər öncəsi imzaladığı əfv sərəncamları ilə xeyli sayıda insan azadlığa qovuşdurur. Martin 16-da Prezident İlham Əliyevin imzaladığı əfv Sərəncamı ilə 431 nəfər əfv edilib. Əfv Sərəncamı şamil edilənlərdən 396 nəfər cəzanın çəkilməmiş hissəsindən azad edilib.

Ömürlük azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilmiş bir nəfərin cəzası 25 il, 2 nəfərin cəzası isə 20 il müddətə azadlıqdan məhrumetmə cəzası ilə əvəz edilib. Azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilmiş və cəzasının çəkilməsi təxirə salınmış bir nəfər cəzadan azad edilib. Azadlıqdan məhrumetmə cəzasına şərti olaraq, məhkum edilmiş 11 nəfər də cəzadan azad olunub. Bunda başqa, azadlığın məhdudlaşdırılması cəzasına məhkum edilmiş bir nəfər, islah işləri cəzasına məhkum edilmiş 3 nəfər cəzanın çəkilməmiş hissəsindən azad edilib. 1 nəfər ictimai işlər cəzası, 12 nəfər isə cərimə cəzasından azad edilib.

Beləliklə, yüzlərlə ailə Novruz bayramını daha böyük sevincə, güler üzlə keçirəcək. Yüzlərlə insan bayram ərafəsində doğmalarına, qohumlarına qovuşacaqlar. Bu, Azərbaycan dövlətinin və onun başçısının artıq illerdə davam etdiriyi humanizm siyasətinin növbəti təzahürürdə.

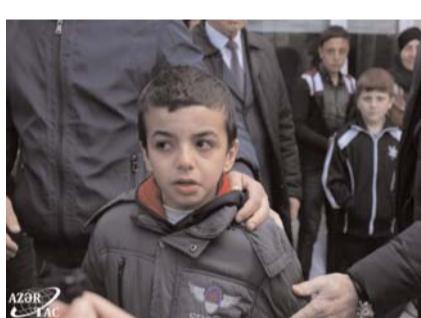
Dövlət başçısının humanizmin və insansevərliyin əsas prinsip olması rəqəmlər və faktlarla

Prezident İlham Əliyevin fəaliyyətində humanizmin və insansevərliyin əsas prinsip olmasına rəqəmlər və faktlar da təsdiqləyirlər. Bu gün imzalanan Sərəncam 2003-cü ildən bəri dövlət başçısının imzaladığı sayca 33-cü əfv sənədidir. Ümmülikdə, 16 il ərzində imzalanan fərman və sərəncamlarla

4.500-dən çox şəxs azadlığa buraxılmış, 5 minə yaxın məhkum əfv edilib. Təsadüfi deyil ki, əfv sənədləri, adətən, bayramlar ərafəsində imzalanır. Bununla da dövlət başçısı yüzlərlə insana dünyada ən qiymətli neməti - azadlığı hədiyyə edir. Bir faktı qeyd etmək istərdik. Belə ki, ötən il də mayın 24-də, Cümhuriyyətin 100 illiyi münasibətilə 634 şəxs əfv olundu. Göstərişlən rəqəmlər onu bir daha təsdiqləyir ki, imzalanan Əfv Fərmanı ölkənin siyasi-ictimai heyatında mühüm hadise kimi qiymətləndir. Çünkü bu humanizm və insanpərvərlik siyasətinin kökləri

Ulu Önder Heydər Əliyevin atlığı adımlardan qaynaqlanır. Belə ki, Ulu Önder ölkə rəhbərliyinə qayıdan sonra, 1995-ci ildə əfv və amnistiya praktikasını bərpa etdi və hakimiyətdə olduğu dövrə, ümumilikdə, 65 Fərman və Sərəncamlı 8 minə yaxın şəxs əfv olundu.

1995-ci ildən başlayaraq, bu günə qəbul edilmiş 11 Amnistiya Aktı, ümumilikdə, 117.000-ə yaxın şəxsi əhatə edib ki, onlardan da 30.000-i azadlığa buraxılıb. Qalanların cəzaları müxtəlif formalarla yüngülləşdirilib. Bu amnistiya aktlarından sonuncu - 4-ü, yəni 2007, 2009, 2013 və 2016-cı illərdə baş tutan amnistiyalar Heydər Əliyev Fondunun Prezidenti, Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsleri olub. 2016-cı ilin amnistiyası 10.000-dən çox məhkumu əhatə etmiş, 3.000-ə yaxın şəxs penitensiar müəssisələrdən buraxılıbdır.

Göstərilən bu faktlar, bir daha onu təsdiqləyir ki, humanizm Azərbaycan iqtidarı üçün prioritet dəyərlərdən biridir. Həm de, məhz bu səbəbdən, cəzaların yüngülləşdirilməsi, alternativ cəza növlərinin tətbiqi istiqamətində

fəal iş aparılır. Çünkü dövlətin məqsədi, əsla, vətəndaşını cəzalandırmaq deyil. Dövlətin məqsədi vətəndaşı islah etmək, qanunsuz əməllərdən uzaqlaşdırmaqdır. Çünkü Azərbaycan Prezidenti beynəlxalq təşkilatların tələblərindən çox, Azərbaycan vətəndaşının mənəfəyini daha üstün tutur. İmzaladığı Sərəncamı ilə ailələrə ikiqat sevinc bəşər edən dövlətimizin başçısının növbəti humanist addımı, bir dəha göstərir ki, ölkəmizdə insan amilinə diqqət dövlət siyasətinin əsas parametrlərindəndir. "Biz qanunun alılıyinin təmin olunduğu, yüksək səviyyədə şəffaflıq olan, hər bir insanın sülh və emin-amanlıq şəraitində yaşadığı və bütün azadlıqlardan istifadə etdiyi cəmiyyət qururuq" deyən dövlətimizin başçısı İlham Əliyev, eyni zamanda, diqqətə çatdırır ki, iqtisadi artım, cəmiyyətin demokratikləşməsi siyasətimizin əsas elementləridir və biri digərsiz mümkün ola bilmez: "İqtisadi cəhətdən güclü ola bilərsən, amma demokratiya yoxdursa, şəffaflıq yoxdur, insan hüquqları qorunmursa, uğur qazana bilməzsən".

Bəli, bu gün Azərbaycanda mövcud olan dinamik inkişaf insan hüquqlarının müdafiəsi sahəsində aparılan ardıcıl islahatların davam etdirilməsinə şərtləndirir. Ölkəmizin normativ-hüquqi aktlarının insan hüquqlarına dair beynəlxalq standartlara tam uyğunluğunun təmin edilməsi, beynəlxalq təşkilatlarla yeni əməkdaşlıq strategiyasının hazırlanması və həyata keçirilməsi, dövlət organlarının fealiyyətinin insan hüquqlarının təminatı baxımından təkmilləşdirilməsi, hüquqi maarifləndirmə işinin genişləndirilməsi, dövlətlə vətəndaş cəmiyyəti arasında qarşılıqlı əlaqələrin inkişaf etdirilməsi kimi vəzifələr müəyyən edilir.

RƏFIQƏ KAMALQIZI

"Əfv sərəncamı yüzlərlə ailəyə əsl bayram sevinci bəşər etdi"

Əfv olunanlar sevinclərini SIA ilə bölüşdülər

Azərbaycanda əfv siyasətinin əsasını Ümumilli Lider Heydər Əliyev qoyub. Ulu Önderin təşəbbüsü ilə ölkəmizdə dəfələrlə amnistiya aktları qəbul edilib, əfv sərəncamları imzalanıb. Qürurverici haldır ki, bu siyaset Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla davam etdirilir. Prezidentin Martin 16-da imzaladığı əfv sərəncamı yüzlərlə ailəyə əsl bayram sevinci bəşər etdi. Ən əsası, bu Sərəncam Azərbaycanın hüquqi demokratik dövlət olduğunu, humanist dəyərlərə sadıqlılığını bir daha bütün dünyaya göstərdi. Əfv olunan şəxslər öz sevinclərini SIA ilə bölüşüb'lər.

Əfv olunan şəxs Tamara Məmmədova: "Mən 1946-ci ildə anadan olmuşam. Allah sizin gələn ayaqlarınızı var etsin. Çünkü sizlər bizi yada salıb bura gelməsiniz. Möhtərem Prezidentimiz və onun ailəsi hər zaman var olsun ki, bizlər bağlılaşdı və azadlığa buraxdı. Qoy, içəridə qalan məhkumlara da Allah bir yol açın. Biz Prezidentin əfvə bağlı sərəncamını gözleyirdik. Azad olunacağım xəberini eşidən kimi isə sevincim həddi-hüdudu yox idi. Mənim həbsdən azad olunmağıma düz iki il qalmışdı".

Əfv olunan şəxs Tərəne Abbasova: "Allah Prezidentimizə, onun xanımı birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya can sağlığı versin. Dövlət başçımız Qarabağ müharibəsində iştirak etdiyimə görə məni əfv etdi və bir balama qovuşdurdu. Onların qarşısından gələn Novruz bayramlarını təbrik edirəm. Mən 2015-ci ildə narkotik üstündə həbs olunmuşdum. Övladım və nəvəm var. Bugünkü gün mənim ən sevinci gündü. Allah heç ki-min yoluunu həbsxanaya salmasın".

Əfv olunan şəxs Sevinc Mollayeva: "Əfv olunacağımı heç cür gözləmirdim. Çünkü inanmırıdım. İlk dəfə idi ki, qadın həbsxanasından 25 nəfər azadlığa buraxılır. Prezidentimə təşəkkürüm bildirirəm və ailəsinin qarşısından gələn bayram münasibətə təbrik edirəm. İnşAllah bu sərəncamlar tez-tez imzalanar və qarşıda böyük bir amnistiya aktı olar. Törətdiyim əməldən çox peşman idim. Çünkü oğurluq üstündə həbs olunmuşdum".

Əfv olunan şəxs Elxan Həsənov: "Prezidente və onun ailəsinə öz təşəkkürümüz bildirirəm. Bu bayram günü biz ikiqat sevinc yaşadıq. Allah həbsdə olan şəxslərin hər birinə azadlıq qismət eləsin. Hamiya çoxlu duamız vardır. 12 il müddətinə həbs olunmuşdum".

Əfv olunan şəxs Fərhad Xəlilov: "Mənim 12 il cəzam vardı. Çox sevincliyəm. Azad olmaq çox yaxşı bir şeydir. Çünkü Allah insanı azad yaradıb. Biz həbsdə olarkən valideyinlərimiz çox eziyyət çəkirdi. Əger onlar sevinirse, bu sevinc bizə de sirayət edir".

Əfv olunan şəxs Səbuhi Həsənli: "Cənab Prezident İlham Əliyev məni bağışladıqına görə bütün dustaqlar və valideyinlərimiz adından təşəkkürümüz bildirirəm. Artıq mən Novruz bayramını öz evimdə qeyd edəcəm. Bu bayram münasibətə də Prezidentimizi, ailəsinə və xalqımızı ürəkdən təbrik edirəm".

Müəllif: Ceyhun Rasimoğlu

Hazırda ölkə əhalisinin bir çox ərzaq məhsullarına olan tələbatı yerli istehsal hesabına tam təmin edilir

Milli Məclisin Aqrar siyaset komitəsinin sədri Eldar İbrahimovun yap.org.az-a müsahibəsi

-Eldar müəllim, məlum olduğum kimi ölkəmiz sosial-iqtisadi baxımdan dinamik inkişaf edir. Bu inkişaf aqrar sektorda necə əksini tapır?

Son 15 ildə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə respublikamızda həyata keçirilən uğurlu sosial-iqtisadi siyaset və islahatlar dövrün çağırışlarında uyğun inkişaf modelinin tətbiqinə, biznes və investisiya mühitinin yaxşılaşdırılmasına, iqtisadiyyatın modernləşdirilməsi və şaxələndirilməsinə, makroiqtisadi sabitliyin və maliyyə dayanaqlığının təmin edilməsinə möhkəm zəmin yaradıb. Bu siyaset sayesində ölkəmizin əldə etdiyi inkişaf dinamikası dünyada çox nadir hallarda baş verir. Təkcə onu demək kifayətdir ki, 2004-2018-ci illərdə ÜDM real olaraq 3,3 dəfə, sənaye məhsulu 2,6 dəfə, kənd təsərrüfatı məhsulu 1,7 dəfə, əsas kapitala yönəlmış vəsaitlər 3 dəfə, orta aylıq real əmək haqqı 2,4 dəfə, real pensiyalar 3,2 dəfə artıb, işsizlik 1,6 dəfə azalıb, yoxsulluq seviyyəsi 2003-cü ildəki 44,7 faizdən 2018-ci ilin sonunda 5,1 faiz seviyyəsinə düşüb.

Məlumdur ki, hər bir ölkənin iqtisadi, sosial və siyasi həyatında kənd təsərrüfatı çox mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Belə ki, kənd təsərrüfatının inkişafı ölkə əhalisinin ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsində əsas bazadır. Hansı ölkə öz əhalisinin yerli kənd təsərrüfatı məhsulları ilə təmin edə bilmirse, o, həmin məhsulları maliyyə ehtiyatları imkan verdiyi seviyyədə xarici ölkələrdən idxlə etməklə bu məsələni həll etmek məcburiyyətində qalır. Bu da öz növbəsində həmin ölkəni məhsullarını idxlə etdiyi ölkələrin iradəsinə tabe etməklə, həm iqtisadi və həm də siyasi cəhətdən onlardan asılı vəziyyətə salır. Belə ölkələr heç vaxt müstəqil siyaset yeridə bilmirlər. Diger tərefdən kənd təsərrüfatının inkişafı ölkədə kənd təsərrüfatı ilə yanaşı həm də yeyinti, emal, yün-gül, maşınqayırmaya və kimya sənayesinin, habelə ticaret, nəqliyyat və anbar təsərrüfatının və digər sahələrin inkişafını təmin edir.

Brendi ilə ixracının təmin edilməsidir. Qarşıya qoyulan bu vəzifənin uğurla həyata keçirilməsi üçün keçən 15 il ərzində ölkəmizdə çox böyük əhəmiyyəti olan geniş miqyaslı tədbirlər görülmüşdür. Bu düşünülmüş siyasetin nəticəsidir ki, 2018-ci ildə ilk dəfə olaraq respublikamızda dəyəri 7010 milyon manat olan kənd təsərrüfatı məhsulu istehsal edilmişdir. Keçən il əldə edilmiş ümumi daxili məhsulun (79797 milyon manat) 5,3 faizi və ya 4190 milyon manat kənd təsərrüfatının payına düşmüştür. Əldə edilən bu rekord göstəricilər heç də asan başa gəlməmiş, ölkəmizdə elmi əsaslara əsaslanan aqrar siyasetin formallaşması və uğurla həyata keçirilməsi sayesində mümkün olmuşdur. Kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkin sahəsi həmin dövr ərzində 37 faiz artaraq 1 milyon 666 min hektara çatmışdır. Hazırda ölkə əhalisinin bir çox ərzaq məhsullarına olan tələbatı yerli istehsal hesabına tam təmin edilir.

- Ötən həftə Milli Məclisə Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ildəki fəlaiyyəti haqqında hesabat təqdim olundu. Bu hesabata münasibətiniz necədir?

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Novruz Məmmədovun geniş və əhatəli meruzəsi, təqdim edilmiş materialların təhlili onu deməye əsas verir ki, əsası Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş və hörmətli Prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən uğurla həyata keçirilən iqtisadi və sosial siyaset nəticəsində ölkəmiz əvvəlki illərdə olduğu kimi keçən ilde də öz dinamik inkişafını davam etdirmişdir. Ona görə də biz böyük əminliklə 2018-ci ili hesabatda qeyd edildiyi kimi makroiqtisadi dayanıqlıq, maliyyə sabitliyi, geniş islahatlar, iqtisadi yüksəliş, qeyri-neft sənayesinin yüksək artımı, sosial siyasetin və sosial təminatın möhkəmlənməsi, əhalinin gelirlərinin artımı illi kimi qiymətləndiririk. Heç də təsadüfi deyildir ki, bir çox beynəlxalq təşkilatların iqtisadi və sosial inkişafın çoxsaylı göstəricilərinə əsasən apardıqları hesablamalara görə Azərbaycan Respubli-

kasının əldə etdiyi nailiyyətlər yüksək qiymətləndirilmiş və dünya ölkələri arasında öncül yer tutmaqla əvvəlki mövqeyini xeyli yaxşılaşdırılmışdır. Bütün bunlar isə elbette ki, möhtərem Prezidentimiz İlham Əliyev cənablarının təklifi ilə formalasmış yeni hökumətin əzməkar fəaliyyəti nəticəsində əldə edilmişdir.

Aqrar sahəye gəlince, ötən il Azərbaycan Respublikasında ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi ilə bağlı stimullaşdırıcı tədbirlər davam etdirilmiş və bu məqsədla dövlət büdcəsindən 297 milyon manat vəsait ayrılmışdır ki, bu da 2017-ci ilə nisbətən 107 milyon manat və ya 56 faiz çoxdur. Bu da şübhəsiz ki, bütövlükdə hökumətin və o cümlədən Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin həyata keçirdiyi şəffaflıq və fermerlərlə six əlaqə yaratmaq istiqamətində fəaliyyəti nəticəsində əldə edilmişdir. Onu da qeyd etmek lazımdır ki, ölkəmizdə arıçılığın inkişafını stimullaşdırmaq üçün keçən il hər arı ailəsinə görə fermerlərə 10 manat mebleğində subsudiya müəyyən edilmiş, habelə gübrələrin və biohumusun satış qiymətinə tətbiq edilən güzəşt mebleğinin yuxarı həddi isə 5 dəfə artırılmışdır.

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetin ölkəmizdə kənd təsərrüfatının innovativ inkişafını təmin etmək, rəqabet qabiliyyətli məhsul istehsal edib Azərbaycan brendi ilə xarici bazarlara çıxarmaq istiqamətində əsaslı işlər görülmüşdür. Belə ki, keçən il 31 rayonun ərazisində 193 min hektar torpaq sahəsində dəyəri 1,4 milyard manat olan 46 aqroparkın yaradılması üzrə işlər davam etdirilmiş və onlardan 17-si artıq fəaliyyətə başlamışdır. Bu aqroparkları və iri təsərrüfatları torpaq sahəsi ilə təmin etmək üçün Nazirlər Kabinetinin müvafiq sərəncamları ilə 189 min otlaq sahəsi əkin dövriyyəsinə celb edilmiş, bu eraziler mütəraqqi irriqasiya sistemləri və suvarma şəbəkəsi ilə təmin edilmişdir. İri təsərrüfatların yaradılması son vaxtlar həm də "Kənd təsərrüfatı kooperasiyası haqqında" Qanuna və bu məsələ ilə bağlı qəbul edilmiş Dövlət Programına uyğun olaraq Sabirabad və digər rayonlarda fermerlərin kənd təsərrüfatı kooperativlərində könülli birləşməsi yolu ilə də təşkil edilir. Həyata keçirilən bu və digər tədbirlər isə öz növbəsində kənd təsərrüfatının ümumi istehsalının və ixrac olunan kənd təsərrüfatı məhsullarının həcmində artımına müsbət təsir etmişdir.

- Görülən bu işlər nəticəsində kənd təsərrüfatı istehsalında artım hansı səviyyədədir?

- 2018-ci ildə 2017-ci ilə nisbətən 4,6 faiz çox, yəni ölkəmizdə ilk dəfə olaraq 7 milyard manatdan ar-

tıq dəyəri olan kənd təsərrüfatı məhsulları istehsal olunmuşdur. Kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracında da uğurlu nəticələr əldə edilmişdir. 2017-ci ilə müqayisədə kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı 23,9 faiz artaraq 590 milyon dollar təşkil etmişdir. Ümumiyyətlə isə kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracının 95 faizi meyvə-tərəvəz məhsullarının payına düşmüştür. Keçən il pambıqçılığın inkişafi ilə bağlı hökumətin həyata keçirdiyi tədbirlər nəticəsində pambıq istehsalı keskin surətdə artmaqla yanaşı ilk dəfə olaraq 104 milyon dollar dəyərində pambıq lifi və ipliyi ixrac olunmuşdur ki, bu da 2017-ci ilə nisbətən 2,2 dəfə çoxdur.

Ərzaq təhlükəsizliyinin əsas bazasını təşkil edən kənd təsərrüfatının müasir çağrıslara uyğun təşkili və idarə olunması məhsul istehsalını artırmaqla yanaşı əhalinin ərzaq məhsulları ilə etibarlı təminatına da öz müsbət təsirini göstərmiş və əsas ərzaq məhsulları ilə (buğda istisna olmaqla) yerli istehsal hesabına özünü teminat seviyyəsi 83 faizdən çox olmuşdur. Bütün bunlar isə onu göstərir ki, Nazirlər Kabineti 2018-ci ilde səmərəli fəaliyyət göstermiş və qarşıda duran vəzifələrin öhdəsinə uğurla gəlmİŞdir.

Bununla yanaşı bəzi məsələləri də qeyd etməyi özüme borc bili-rəm. Bildiyiniz kimi, toxumçuluğu və damazlıq heyvanları yüksək seviyyədə olmayan ölkələrdə kənd təsərrüfatının inkişafi həmişə başqa ölkələrdən asılı vəziyyətdə olur. Ona görə də son illər ölkəmizdə Toxum Fondunun yaradılması, yüksək reproduksiyalı toxum və təqit satışının stimullaşdırılması, xarici ölkələrdə yüksək məhsul-dar damazlıq heyvanlarının idxali və digər tədbirlərin həyata keçirilməsi

öz təsirini göstərir. Bununla yanaşı apardığımız təxmini hesablamalar göstərir ki, bu ilin məhsulu üçün 668 min hektar bugda səpini sahəsinin 193 min hektarı və ya 28 fai zi heç bir reproduksiyaya aid olmayan adı bugda dəni ilə aparılmışdır. Inkişaf etmiş ölkələrin təcrübəsi isə göstərir ki, bugda sepi-ninin ümumi sahəsinin 12-15 faizi ni elit toxumlarla apardıqda məhsuldarlıq 50-60 faiz artır. Lakin Super elit və Elit toxumların qiyməti baha olduğundan başqa ölkələrdə olduğu kimi bizim fermerlər də bu toxumları almağa çox da mayilli ol-murlar. Bu səbəbdən de çox böyük zəhmət hesabına istehsal olunmuş bu toxumlar alınır və anbarlarda qalıb xarab olur. Bununla əlaqədar təklif edirik ki, Super elit və Elit toxumların satış qiymətinin müəyyən hissəsi dövlət vəsaiti hesabına ödənilsin. Belə olan halda həmin toxumların istehsalı artar, anbarlarda qalmaz və həm də onların əkin sahəsi genişlənir. Bu təcrübədən Rusiya, Qazaxstan və digər ölkələrdə istifadə olunur.

Qeyd etmək lazımdır ki, 2009-cu ildən indiyə kimi ölkəmizə xari-ci ölkələrdən 31,6 min baş iribuy-nuzlu damazlıq heyvanlar getiril-məsine, bir neçə dövlət damazlıq müəssisələrinde damazlıq heyvanlar saxlanması baxmayaq 2019-cu il yanvarın 1-i vəziyyətinə respublikamızda cəmi 18726 baş damazlıq iribuy-nuzlu malın olduğu göstərilir. Bu da hazırda mövcud olan iribuy-nuzlu malın (2,6 miyon baş) 0,7 faizi deməkdir. Əslinde isə damazlıq malın xüsusi çəkisi azı 10-12 faiz olmalıdır ki, yüksək məhsuldarlıqlıdan danışmaq olsun. Ona görə də damazlıq heyvanların uçutu dəqiqləşdirilməli, bu sahədə elmi-tədqiqatlar və seleksiya işləri gücləndirilməlidir.

ISESCO Martin 15-ni islamofobiya ilə mübarizə günü kimi qeyd etməyi təklif edib

Islam Tehsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatı (ISESCO) Martin 15-ni islamofobiya ilə mübarizə günü kimi qeyd etməyi təklif edib. Təşkilatın bu addımı Yeni Zeləndiyən Krays-tçörç şəhərində məscidlər ibadət edən 50 insanın qətə yetirilmesi ilə bağlıdır. Təşkilatın baş direktoru Əbdülezziz bin Osman əl-Tuveycrinin yaydığı bəyanatda qeyd edilir ki, son aylar müsəlmanlara qarşı extremist və nifrət çıxışları artıqdır. "Islamofobiya artıq hüquqların kobud şəkilde pozulması ilə müşayiət olunan beynəlxalq fenomenə çevrilib, İsləm dünyası ölkələrinin hündürlərindən kənarda müsəlmanların təhlükəsizliyi və əmin-amanlığı ciddi təhdid altına düşüb", -deyə baş katib əlavə edib.

ISESCO-nun baş direktoru hökumətlərə və beynəlxalq təşkilatlara müraciət edərək, onları dünyada sülhə və təhlükəsizliyə ciddi təhlükə yaranan bu ciddi fenomenlə mübarizə ilə bağlı səyəleri artırmağa çağırıb. Əbdülezziz bin Osman əl-Tuveyci BMT-yə Yeni Zeləndiyadakı qətləm gününü "Islamofobiya, onun bütün təzahürleri və formalarına qarşı beynəlxalq gün elan etməyi" təklif edib.

Vüqar Rəhimzadə: "Prezidentin növbəti Əfv Sərəncamı humanizmin daha bir təzahürüdür"

Demokratik dəyərlərə sadıqlıq, insan hüquq və azadlıqlarının qorunması üçün mükəmməl qanunvericilik bazasının yaradılması hüquqi, demokratik, dünyəvi dövlət quruculuğu yolunda inamlı irəliləyən dövlətimizin siyasetinin prioritetləri sırasındadır. Demokratiya təcrübəsi dünyaya nümunə olan Azərbaycanın humanizm prinsiplərinə sadıqlıq aləmdə də yüksək dəyərləndirilir, 1995-ci ildən bəri imzalanan əfv sərəncamları və qəbul olunan amnistiya aktları demokratianın inkişafına xidmət edən mühüm addım kimi şərh olunur. Ümumilikdə atılan hər bir addım insan amilinə verilən dəyərin aydın ifadəsidir". Bu fikirləri SIA-ya YAP Siyasi Şurasının üzvü, "iki sahil" qəzətinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Novruz bayramı ərefəsində imzaladığı növbəti əfv Sərəncamını şərh edərkən bildirib.

V.Rəhimzadə qeyd edib ki, son 15 ilde ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu bütün istiqamətlərdə uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin insan hüquqlarının qorunması və yeni müdafiə mexanizmlərinin müəyyənlenişdir. Ümumilikdə atılan hər bir addım insan amilinə verilən dəyərin aydın ifadəsidir". Bu fikirləri SIA-ya YAP Siyasi Şurasının üzvü, "iki sahil" qəzətinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Novruz bayramı ərefəsində imzaladığı növbəti əfv Sərəncamını şərh edərkən bildirib.

dan çox əfv sərəncamı imzalanıb və 11 amnistiya aktı qəbul olunub. Nəticədə on minlərlə insan azadlığa qovuşub. Qeyd edək ki, 32 əfv sərəncamı və 7 amnistiya aktı 1995-2003-cü illərdə həyata keçirilib. Ölüm hökmünün ləğv olunması, əfv sərəncamlarının imzalanması və amnistiya aktlarının qəbulu ilə məhkumların azadlığa qovuşub cəmiyyət üçün faydalı şəxsiyyətə çevriləmələrinə şəraitin yaradılması Heydər Əliyev siyasetinin mühüm istiqamətlərindən biridir. Son amnistiya aktlarından 4-nün təşəbbüsüsü Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevadır. Qəbul olunmuş hər bir amnistiya aktını humanizm prinsiplərinin, ideyalarının qələbəsi kimi dəyərləndirən Mehriban xanım Əliyeva daim bildir ki, əsası ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən 1994-cü ildə qoyulmuş bu siyaset nəticəsində minlərlə insan azadlığı buraxılıraq normal həyata qayıdır və bu gün də bu ənənələr davam edir. Hər bir insan ləyaqətə və azad yaşamağa layıqdir. Səhv etmiş, yolunu azmış insanlara həyatda yeni şans verməklə, bağışlayıb cəmiyyətimizə qay-

tarmaqla onlara yenidən həyatın, azadlığın dəyərini dərk etməye, öz səhvlərini başa düşüb doğru yola qayitmağa kömək edilir. Mərhemətlilik, geniş qəlbilik, xeyirxahlıq, bağışlamaq bacarığı ən ali və insani keyfiyyətlər kimi qiymətləndirilir.

V.Rəhimzadə bildirib ki, dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin 16 mart 2019-cu il tarixli "Məhkum edilmiş bir sıra şəxslərin əfv olunması haqqında" Sərəncamı ilə yüzlər məhkumun əfv olunması humanizm prinsiplərinə sadıqlığının bir daha təsdiqididir: "Bu Sərəncam 431 nəfər məhkuma şamil olunub. Onlardan 399-u cəzasının çəkilməmiş hissəsindən azad edilib, həmçinin ömürlük azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilmiş bir neçə nəfərin cəzası yüngüləşdirilib. Bu mühüm məqamı da unutmayaq ki, əfv Sərəncamı təkcə 431 nəfərə deyil, həmin şəxslərin hər birinin ailəsinə, övladlarına, valideynlərinə bəxş olunan sevincdir ki, bu da ümumilikdə yüzlər insannı sevinci deməkdir".

Baş redaktor əlavə olaraq vurğulayıb ki, bütün hüquqlarımız dövlət tərəfindən qorunur: "Hüquqlarımızla yanaşı, vəzifələrimizin də olduğunu unutmamalıyıq. Dövlətimiz üzərinə düşən məsuliyyəti əqəbul etdiyi mühüm əhəmiyyətli dövlət proqramları, qanunlarla, imzalanan Fərman və sərəncamlarla gerçəklişdirir, ölkə vətəndaşları da onların icrasına verdikləri töhfələrlə cavablandırıldır. Azərbaycan demokratiya yolunda inamlı irəliləyir. Demokratik dəyərlər dünəninin, bu günün və sabahının əsası kimi dəyərləndirir. Azərbaycan davamlı addımları ilə bu reallığı da diqqəte çatdırır ki, atılan addımlar hansısa dövlətə, təşkilata xoş gəlmək deyil, uğurlu gələcək üçündür. "Biz qanunun alliliyinin təmin olduğunu, yüksək səviyyədə şəffaflıq olan, her bir insanın sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşadığı və bütün azadlıqlardan istifadə etdiyi cəmiyyət qururuq" fikri ilə prioritətləri açıqlayan möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev, eyni zamanda, bildir ki, iqtisadi artım, cəmiyyətin demokratikləşməsi siyasetimizin əsas elementleridir, biri digərsiz mümkün ola bilmez".

"Prezident idarəcilikdə qanunları və humanizmi üstün tutur"

Normal düşüncəye malik olan her bir insan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin "Məhkum edilmiş bir sıra şəxslərin əfv olunması" haqqında imzaladığı sərəncamı alqışlamalıdır". Bu fikirləri SIA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputati Elman Məmmədov deyib. Əfv sərəncamlarının Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyəti dövründə verilməyə başlanıldıqını deyən deputat söyleyib ki, bu sərəncamlar əsasında yüzlərlə ailələr sevinib, əzizlərinə qovuşub.

Son sərəncamın 431 nəfər şamil edildiyini xatırladan E.Məmmədov söyleyib ki, bu terkibdə müxtəlif məsələlər üzrə məhkum olunan insanlar bayram ərefəsində öz azadlıqlarına qovuşular: "Azərbaycan dövləti öz qanunları ilə idarə olunur, Prezident İlham Əliyev də ölkə qanunlarının is-tinad edərək humanistliyi, insanpərvərliyi, hüququ üstün tutaraq dövlətimizi idarə edir, vətəndaşlarımızın qayğısına qalır".

"Paşinyanın gedişi Sarkisyan qədər uzun çəkməyəcək"

Ermənistanda vətəndaş mühərbi başlasa Dağlıq Qarabağda qarışılıq yaratmaqdə ən çox Paşinyan maraqlı olacaq ki, əlinde bəhənə olsun və guya milli maraqlar namine camaati sakitləşdirsin. Amma bir məsələ də var: Aprel döyüşlərindən sonra ermənilərin gözü əməllice qorxub. Anlayırlar ki, Azərbaycanla bu variantlar keçməz, nəticə acı ola bilər". Bunu SIA-ya açıqlamasında millet vəkili Elşən Musayev deyib.

Deputatin sözlərinə görə, aprel döyüşlərində ordumuz erməni separatçılara elə dağ çəkib ki, çox güman hələ 10 illər boyunca həmin döyüşdəki itki-lər, aldıqları yaralar yadlarından çıxmayaq: "Ona görə də sərhəddə nəsə təxribat olsa bu Ermenistan üçün ikiqat təhlükə hesab oluna bilər. Paşinyan da bunu anlayır və hətta imitasiya xətrinə də olsa belə risk etməyəcək. Amma bir fikri bölüşüm: Ermenistanda xaç derinləşsə Paşinyanın gedişi Sarkisyan qədər uzun çəkməyəcək. Uzağı 4-5 saatə işi bitirəcəklər. Çünkü qeyri-adi qarışılıq yaranacaq və bu dəfə hakimiyət iddiasını artıq bərə deyil, bir neçə qüvvə ortalığa qoyacaq. Yəni, başları tam özlərinə qarışacaq. Ona görə de narahat olmağa dəyməz. Azərbaycanın milli ordusı bütün təxribatların qarşısını almağa qadirdir və hər şey nəzarətdədir".

Humanizm və xeyirxahlıq böyüklüğün əlamətidir

Məlum olduğu kimi, Prezident İlham Əliyevin 16 mart ayının 16-da imzaladığı Əfv Fərmanına əsasən, 431 nəfər cəzalarının çəkilməmiş hissəsindən azad edilib. Bu Sərəncam cəmiyyətdə humanizm və xeyirxahlıq kimi qiymətləndirilib. Söhbət etdiyimiz müsahibərimiz Prezidentin imzaladığı Əfv Sərəncamını yüksək dəyərləndirir və buna görə ölkə başçısına minnətdarlıq etdirər.

Millət vəkili Tahir Kərimli: "Prezidentin Əfv Sərəncamı hamı tərəfindən alqışlanır"

- Cənab Prezidentin atdığı bu humanist addım təqdirləyiqdir. Bildiyiniz kimi, Əfv Sərəncamı 431 nəfər şamil olunub. Elə bir insan ola bilməz ki, bu Sərəncama qarşı etiraz etmiş olsun. Ölkə başçısının Novruz bayramı ərefəsində yüzlər məhkumu əfv etməsi humanizmin göstəricisidir. Əfv olunanlar sırasında müxtəlif siyasi düşüncəyə malik olan insanlar var. Amma buna baxmayaraq, Cənab Prezident siyasi baxışından asılı olmayaraq, hamısına humanizm nümayiş etdirərək, onları əfv etdi. Əfv olunanlar etdikləri səhvi bir daha təkrar etməməlidirlər. Ölkə rəhbəri tərəfindən atılan bu addım böyük siyasi addımdır. Bununla Prezident İlham Əliyev bir daha böyük qələbə sahib olduğunu göstərdi. Sərəncama görə, Cənab Prezidentə minnətdarıq.

Beynəlxalq Avrasiya Mətbuat Fonduunun sədri Umut Rəhimoglu: "Bu Sərəncamla ölkə rəhbəri hər kəsin Prezidenti olduğunu bir daha ortaya qoymuş oldu"

- Ölkə rəhbərinin Əfv Sərəncamı son illər ənənə halını alıb. Budəfəki əfv Sərəncamı da mahiyyət etibarı ilə insan hüquqlarının qorunması baxımından, humanizm prinsiplərinə əsaslanır. Sərəncam müxtəlif səbəblərdən məhbus həyati yaşıyan 431 nəfər şamil olunub. Əfv cəmiyyətin bütövləşməsinin, barışın ifadesidir. Bu Sərəncamla ölkə rəhbəri hər kəsin Prezidenti olduğunu bir daha ortaya qoymuş oldu. Əfv Sərəncamı, əslinde, ölkəmizdə aparılan sosial, iqtisadi, hüquqi dövlət quruluğu sahəsində aparılan İslahatların davamı və məntiqi nəticəsidir. Əslinde, əfv dövlət və cəmiyyət arasında möhkəm əsaslarla soykənən münasibətlərə bariz nümunədir. Ötən gün mən də ictimaiyyət nümayəndəsi kimi Əfv Sərəncamının icrasında iştirak etdim. 8 sayılı, 12 sayılı, 13 sayılı cəzaçəkmə müəssisələrində oldum. Novruz bayramı öncəsi yüzlərle insanın - məhkumların, onların ailə üzvlərinin, dostlarının sevinc və fərəh hisslerinin şahidi oldum. Əminəm ki, bu proses gələcəkdə davam edəcək, neçə-neçə ailəyə sevinc bəxş ediləcək.

"Kaspi" qəzetiin baş redaktoru İlham Quliyev:

"Sərəncam cəmiyyətdə barışa, birliliyə yönəlmüş mesaj kimi qiymətləndirilməlidir"

- Bu Sərəncam bir humanizm aktıdır. Bu cür sərəncamların verilmesi, Azərbaycanda artıq ənənə halını alıb. Cənab Prezident, mütəmadi olaraq, bayramlar ərefəsində əfv sərəncamları imzalayıb. Budəfəki Sərəncam 431 nəfər şamil olunub. Bunlardan 396 nəfəri cəzanın çəkilməmiş hissəsindən azad edilib. Bu, çox böyük bir göstəricidir. Xeyli sayda Azərbaycan ailəsi yaxınına qoşularaq seviniblər. Budəfəki Əfv Sərəncamının xüsusi özelliyi ondan ibarətdir ki, bəzi hüquq-müdafie təşkilatlarının "siyasi məhbəs" kimi qələmə verdilər. Şəxslər də bu Sərəncamdan yararlanıblar. O cür siyahılarda olan texminan 50 nəfərə yaxın şəxs Cənab Prezident tərəfindən əfv olunub. Bu, cəmiyyətə barışa və birliliyə yönəlmüş bir mesaj kimi qiymətləndirilməlidir.

GÜLYANƏ

Tarixi abidələrimizin yenidənqurma və abadlaşdırma işləri davam etdirilir

Dövlət başçısının Sərəncamı ilə V-VI əsrlərə aid
“Çıraqqala” abidəsində möhkəmləndirmə və
bərpə-konservasiya işləri görülləcək

Dövlət tərəfindən, bütün sahələrə olduğu kimi, xüsusi tarixi əhəmiyyət daşıyan nümunələr, qalalar, istehkamlara, məbədlər, təbib qoruqlara diqqət və qayğı atır. Ölkə ərazisində yerləşən bir səra abidələrdə, Bakı şəhərində “Şirvanşahlar Sarayı Kompleksi”, “Məhəmməd” məscidi, “Kiçik Karvansaray”, “Bazar meydanı”, “Məktəb-məscid”, Şəki rayonunda “Şəki Xan Sarayı”, qala divarları, “Kış” Alban məbədi, “Aşağı Karvansaray”, “Şəkixanovların evi”, Quba rayonunun Xinalıq kəndində “Əbu-Müslüm” və “Xidir Nəbi” məscidləri, Şərur rayonunda “Qudi-Xatun” türbələri, Babək rayonunda “Əshab-ül-Kəhf” Ziyarətgahı Dini-Mədəni Abidə Kompleksi, Gəncə şəhərində Nizami Gəncəvi Məqbərəsi, Hacıqabul rayonunda “Pir Hüseyn” Xanəgahı və digər mühüm tarixi-memarlıq əhəmiyyəti olan abidələrdə bərpə-konservasiya işləri aparılır.

Görülən işlər tarixin daş yaddaşı olan abidələrin nəsillərdən-nəsilləre ötürülməsində əhəmiyyətlidir. “Daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin bərpası, qorunması, tarix və mədəniyyət qoruqlarının fəaliyyətinin təkmiləşdirilməsi və inkişafına dair 2014-2020-ci illər üzrə Dövlət Proqramı”nın təsdiq edilməsi barədə dövlət başçısının Sərəncamı bu sahədə həyata keçirilən tədbirlərin davamı oldu. Dövlət Proqramına əsasən, milli-mədəni irsin qorunması istiqamətində aparılan İslahatların davamı olaraq, daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin, tarixi ərazilərin, tarix və daşınmaz mədəni irsin bərpası, öyrənilmesi, təbliği və inkişafı üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsinə yönəldilib.

Bu gün Azərbaycanda 28 tarixi qoruq var ki, onların 14-ü tarixi-mədəniyyət qoruğu, 8-i tarixi-memarlıq, 2-si tarixi-bədii qoruqdur. Təkəcə Yanardağ həm tarixi-mədəniyyət, həm də təbiət qoruğu olaraq fəaliyyət göstərir. Qobustan Dövlət Tarix-Bədii Qoruğu, Nardaran Tarix-Mədəniyyət qoruğu, Keşikçidağ Dövlət Tarix-Mədəniyyət Qoruğu, Lahic Tarix-Mədəniyyət Qoruğu, “Çıraqqala” Tarixi-Memarlıq Qoruğu, “Şabran şəhəri” Tarixi Qoruğu, “Avey” Dövlət Tarix-Mədəniyyət Qoruğu və s. dövlət seviyyəsində qorunur və müfahizə olunur. Qoruqların fəaliyyəti müasir tələblər seviyyəsində təşkil edilir. Ziyarətçilərin qoruqları rahatlıqla ziyaret etmələri üçün müvafiq infrastrukturun yaradılmasından tutmuş, elmi-tədqiqatların aparılmasına qədər ən müxtəlif istiqamətlərdə tədbirlər həyata keçirilir. Qoruqların bir qismində turizm məqsədləri üçün istifadə edilir.

Son illərdə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin ferman və sərəncamları ilə ölkə ərazisində yerləşən bir çox abidələrin qorunması təmin edilib, əraziləri abadlaşdırılıb və yeni turizm məşrufları müəyyən olunub. Bu

Zümrüd BAYRAMOVA

qoruqlar müasir tələblərə cavab verən turizm obyektlərinə çevriləkdədir. Görülən işlərin davamı olaraq, dövlət başçısı 2018-ci il 3 oktyabr tarixində “Basqal” Dövlət Tarix-Mədəniyyət Qoruğu haqqında Sərəncam imzalamışdır. Bu günlərdə isə Cənab Prezidentin Sərəncamı ilə daha bir abidənin Şabran rayonunun ərazisində yerləşən, V-VI əsrlərə aid “Çıraqqala” abidəsində möhkəmləndirmə və bərpə-konservasiya işləri görülləcək. Bu məqsədə, dövlət bütçəsində 2,0 (iki) milyon manat Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyine ayrılmış.

Sabranın remzi hesab olunan “Çıraqqala” Azərbaycanın ən qədim tarixi mədəniyyət abidələrindən biridir. Qala rayonun 20-25 kilometriyində, Çanaqqaya adlanan sildirdim qayanın zirvəsində qərar tutub. “Çıraqqala”nın adının yaranması da çox maraqlıdır. Qalanın qərar tutduğu sildirim qaya el arasında “Çıraqqaya” adlanır. Görünür, hələ qalasədd tikilməmişdən sonra, adamlar düşmən gəlisiyi bu qalanın başında tonqal qalamaqla xəbər verirlərmiş. Sonraları elə bu məqsədə həmin qaya başında möhtəşəm qala tikilmiş və onun indi salamat qalan en uca bürcündə tonqal qalanmış. “Çıraqqala” erazinin en hündür dağ zirvəsindəki nəhəng qaya üzərində tikilmiş müdafiə xarakterli qaladır. Gilgilçay səddinin baş qarovalxanası olub. Qalanın V-VI əsrlərə Sasanilər dövründə tikildiyi və XVIII əsrədə istifadə edildiyi ehtimal olunur. Adından göründüyü kimi, qala müdafiə məqsədi ilə keşfiyyat xarakterli tikilidir. Qala, əsasən, düşmən ordularının gelişisi və digər məlumatları tonqal vasitəsi ilə Azərbaycanın digər qalalarına və məntəqələrinə çatdırır. “Çıraqqala”, əsasən, Dərbənd qalasından təstüklə ilə verilən məlumatı qəbul edirmiş. Bundan əlavə, qalanın dənizə və digər yerlərə gizli yeraltı yolları mövcuddur. “Çıraqqala” təkəcə tarixi, yaşı ilə deyil, həm də qoynunda şəfa qaynağı olan bulaqları ilə məşhurdur.

Göründüyü kimi, ölkə ərazisində olan qoruqlarda, tarixi ərazilərdə dövlət tərəfindən genişmiqyaslı bərpə-konservasiya, elmi-tədqiqat, yenidənqurma və abadlaşdırma işləri aparılıb və bu iş bu gün də davam etdirilməkdədir. Əsrlərin sınağından keçmiş, təbii təsirlərə məruz qalmış və nəticədə, qəza vəziyyətinə düşmüş tarix və mədəniyyət abidələrinin eksəriyyətində təxirəsalınmaz konservasiya və bərpə işləri aparılır.

BMT: İstanbulun əhalisi 131 ölkəni üstələyir

Birləşmiş Milletlər Təşkilatının (BMT) Əhalilərin hesabatında deyilir ki, Türkiyənin ən böyük şəhəri olan İstanbulda yaşayanların sayı ayrı-ayrılıqla götürüldükde dünyanın 131 ölkəsinin əhalisinin sayından çoxdur. AZƏRTAC təşkilatın hesabatına istinadla xəbər verir ki, 15 milyondan çox əhalisi olan İstanbul bu göstərici üzrə 131 ölkədən, o cümlədən Belçika (11,5 milyon nəfər), (Yunanistan 11,1 milyon nəfər), Avstriya (8,8 milyon nəfər), İsviçrə (8,5 milyon nəfər) və Bolqarıstandan (7 milyon nəfər) irəlidədir. 2018-ci ildə Türkiyənin əhalisi 82 milyon ötüb və bunun da 18,4 faizi İstanbulun payına düşür. Türkiye Statistika İdarəsinin məlumatına görə, bu meqapolisin sakinlərinin sayı sürətlə artmaqdadır və son 5 ildə burada əhalinin sayı 907,257 nəfər çoxalıb.

Müharibə əllilləri və onlara bərabər tutulanlar üçün bu il əlavə 400-dən çox avtomobil alınıb veriləcək

Prezident İlham Əliyevin bu gün imzaladığı “Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü, müstəqilliyi və Konstitusiya quruluşunun müdafiəsi, 1990-ci ilin 20 Yanvar hadisələri ilə əlaqədar əlliliyi olmuş, Chernobil AES-də qəza nəticələrini aradan qaldırmaqda iştirak edib əlliliyi olmuş şəxslərin, II Dünya müharibəsi əllillərinin və onlara bərabər tutulanların xüsusi nəqliyyat almaq üçün tibbi göstərişlər üzrə avtomobilə təmin edilməsi sahəsində əlavə tədbirlər haqqında” Sərəncam əhalinin, xüsusi həssas qrupların rifah halının yüksəldilməsi sahəsində növbəti mühüm addımdır. Sərəncamda həmin kateqoriyalardan olan vətəndaşların xüsusi nəqliyyat almaq üçün tibbi göstərişlər üzrə avtomobilələr təminatının gücləndiriləcək. Məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət bütçəsində nəzərdə tutulan Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan 5 milyon manat ayrılmış tapşırılıb.

Bunun nəticəsində bu il həmin kateqoriyalardan olanlara verilməsi üçün əlavə olaraq 400-dən artıq avtomobilin alınmasına imkan verəcək. Beləliklə, bu il Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiə Nazirliyi tərəfindən müharibə əllillərinə və onlara bərabər tutulanlara nəzərdə tutulduğundan (180 avtomobil) üç dəfədən çox olmaqla 600-ədək avtomobil təqdim olunacaq.

Nazirliyin AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, əsasında insan amili dayanan sosial siyasetin ildən-ildə gücləndiyi ölçənmədə bütün sosial proqramlar uğurla davam etdirilir və getdikcə genişləndirilir. Belə proqramlardan biri də Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüğünün müdafiəsi və 1990-ci ilin 20 Yanvar hadisələri ilə əlaqədar, habelə hərbi xidmət vəzifəsinə yerinə yetirərkən əl olmuş şəxslərin, Böyük Vətən müharibəsi əllillərinin, Chernobil əllillərinin dövlət hesabına minik avtomobilələr ilə təmin olunmasıdır. Proqramın davamı olaraq, 2018-ci ildə həmin insanlara daha 265 avtomobil verilməklə, ötən dövrde təqdim olunan minik avtomobilərinin sayı 6 min 144-ə çatıb.

Hazırda dövlət bütçəsi hesabına minik avtomobili ilə təmin olunmaq üçün növbədə dəyərənək əlliliyi olan vətəndaşların sayı 997 nəfərdir ki, cari il ərzində onlardan da artıq 600-ə yaxın şəxsin avtomobilə təminatı həyata keçiriləcək.

Sərəncam dövlət başçısının həssas qruplardan olan vətəndaşların, o cümlədən müharibə əllillərinin və şəhid ailələrinin sosial müdafiəsinə xüsusi qayğısının növbəti ifadesidir. Qeyd edək ki, 2018-ci ildə şəhid ailələrinə və Qarabağ müharibəsi əllillərinə nəzərdə tutulduğundan 3 dəfədən çox olmaqla 626 mənzil, indiyədək isə 6 min 654 mənzil təqdim edilib. Dövlət başçısının tapşırığı ilə cari ildə həmin kateqoriyalardan olan vətəndaşlara azı 800 mənzil veriləcək.

Eyni zamanda, Prezident İlham Əliyevin imzaladığı sənədlerle Prezidentin aylıq təqaüdü şəhid ailələri üçün 242 manatdan 300 manata, müharibə əllilləri - I qrup əlliliyi olanlar üçün 182 manatdan 250 manata, II qrup əlliliyi olanlar üçün 158 manatdan 230 manata, III qrup əlliliyi olanlar üçün 121 manatdan 210 manata çatdırılıb. Eyni zamanda, müharibə əllillərinin müavinətləri əhəmiyyətli şəkildə artırılmaqla, I qrup əlliliyi olanlara qulluq edənlər üçün 50 manat məbləğində Prezidentin aylıq təqaüdü təsis edilib.

Əlliilik ümumi xəstəlik, hərbi xidmət dövründə xəstələnmə, emek zədəsi və peşə xəstəliyi, hərbi əməliyyatlardan keçirilən zonada olmaqla əlaqədar, Chernobil AES-də qəzanın ləğvi ilə əlaqədar səbəblərdən baş verdiyində I qrup əlliliyə görə sosial müavinət alanlara Prezidentin aylıq təqaüdü əmək pensiyası almaq hüququ olan I qrup əllilərə şamil olunmaqla bu təqaüdün məbləği də 100 manata çatdırılıb.

Həmçinin 1941-1945-ci illər Böyük Vətən müharibəsi iştirakçılarına, ikinci Dünya müharibəsi dövründə Leninqrad şəhərinin mühasirəsi zamanı şəhərin müəssisələrində, idarə və təşkilatlarında işləmiş və “Leninqradın müdafiəsinə görə” medali, “Leninqrad mühasirəsində yaşayın” döş nişanı ilə təltif edilmiş şəxslərə (müharibə əllilləri istisna olmaqla) Prezidentin təqaüdün məbləği də artırılaraq 150 manat müəyyən olunub.

Ümumilikdə, bu ilin ötən dövründə Prezident İlham Əliyevin imzaladığı sənədlerən ələmətində minimum əməkhaqqının və minimum pensiyanın, sosial müavinətlərin və Prezidentin aylıq təqaüdlerinin, həmçinin tələbələrin təqaüdlerinin, məcburi köçkünlərə verilən müavinətlərin, incəsənət işçilərinin əməkhaqqının əhəmiyyətli dərəcədə artırılmasına, şəhid ailələri üçün bir dəfələklik ödəmənin (11 min manat) verilməsi prosesinin əhatə dairesinin genişlənməsinə, problemli kreditlərin həllinə, çoxmənzilli binaların sənədləşdirilməsinə xidmət edib və həmin sosial paket təqribən 3 milyona yaxın vətəndaşı əhatə edərək onların rifahında müsbət dəyişikliklərə imkan verib.

“Məhbuslar bu şansdan düzgün istifadə etməlidirlər”

Prezident İlham Əliyevin siyasetinin təməlində humanistlik dayanır ki, Martin 16-da imzalanan Əfv Sərəncamı bunun bariz göstəricisidir. Bu fikirləri SIA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputati Azər Badamov deyib.

Deputat söyləyib, Novruz bayramı ərefəsində belə bir sərəncamın verilməsi məhkumluq həyatı yaşıyan insanların öz evlərinə qayıtması, onlara cəmiyyətə özünü təqdim etmək imkanları yaradır: “Ölkə başçısının bu addımı təqdirəlayıqdır və xalqımız tərəfindən yüksək seviyyədə dəyərləndirilir, yüksək sevincə sebəb olur”. A.Badamov söyləyib ki, sərəncamda əsas məqam onun siyasi baxışından asılı olmayaraq her kəs şamil edilməsidir: “Bu da təbii ki, Azərbaycan dövlətinin, ölkə başçısının siyasetində demokratianın olduğunu göstərir”. Deputat qeyd edib ki, Əfv Sərəncamı Prezident və dövlət tərəfindən cinayət töredən insanlara özünü doğrultmaq üçün verilən şansdır: “Onlar bu şanslarından düzgün istifadə etməlidirlər”.

ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlərinin fəaliyyətində son zamanlar bir canlanma, bir tərəfi hiss olunmaqdadır və bunun təsadüfi olmadığı da gün kimi aydınlaşdır. Səmərəli müzakirələr üçün əlverişli ab-havanı dəstekləməyin vacibliyini vurgulanı, münaqişənin dinc yolla həlli üçün tərəflərə kömək etmək məramına tam sadıq olduğunu diqqətə çatdırır.

həmsədrlərin, "Qarabağ ətrafindakı işgal altında olan ərazi-lər Azərbaycana qaytarılmalıdır" bəyənatları ölkə başçımızın rəhbərliyi ilə aparılan düzgün siyasetin və uğurlu diplomatiyanın məntiqi nəticəsidir.

Ermenistana və beynəlxalq vasitəçilərə Azərbaycanın mövqeyi bəllidir. Ələxüs, Ermənistən tərəfi bu mövqeyi çox yaxşı bilir. Amma işgalçı ölkədə adekvat tədbirlərin görülməsinin, məsələnin həllinə yönəlcək siyaset aparılmasının vacibliyini dərk edəcək bir hakimiyət formalaşsa bilmir ki, bilmir. İndi Paşinyanın və onun hakimiyətinin de münaqişənin həllinə pəl vurmaq üçün dəridən-qabıqdan çıxmazı, məhz bu səbəbdəndir.

Yeni Ermənistən, yeni hakimiyət kimi sırasına çalışdıqları hakimiyət çevrilişləri qəhrəmanları, baş nazir kürsüsünü əle keçirən nümayişidən tutmuş ən sıravi hakimiyət nümayəndəsinə qədər hər biri məsələnin həllinin uzadılmasının indi ermenilər üçün fəsadlarını dərk etmək məcburiyyətindədir. Dərk etmək məcburiyyətindədir ki, münaqişənin həllinin uzanması təhlükəsizliyin təminatına imkan vermir, terrorçuşa qarşı mübarizəyə mane olur, iqtisadi inkişafə, əlaqələrə və əməkdaşlıqla əngel törədir. Əslində, işgalçı tərəfi bunu dərk etməye məcbur edən, daha dəqiq desək, işgalçılara bunu dərk etdiyən elə ölkə başçımızın rəhbərliyi ilə Azərbaycanın apardığı məqsədönlü, düşünlümüş siyaset və uğurlu diplomatiyadır.

Dağılıq Qarabağ məsələsinə görə, işgalçılıq siyaseti yürüdüyüne görə, Ermənistən özünü çətin veziyətə, hətta acı-naçaqlı duruma saldığı göz qabağındadır. Hadisələrin gedisi də təsdiq edir ki, bu durum, bu veziyət get-gedə daha da ağırlaşmaqdadır. Son bir ildə keçirilən nümayişlər, hakimiyət çevrilişləri, hansısa avantüristin pafoslu çıxışları belə ermənilərin dərdinə çare deyildi və bütün Ermənistən, hamidan əvvəl, bunun şahidi oldu. Onun da şahidi oldu ki, Paşinyan ne siyasetçidir, ne də sehrbaz və onun özü də batmaqdə olan bir işgalçi dövləti dirçəltmək iqtidarında ola bilməz. Çünkü Ermənistən problemi təkcə Serj Sarkisyan deyildi və bu problemlərin kökündə Dağılıq Qarabağ münaqişəsi durur ki, bunu, artıq hər bir ermənin etiraf etməkdən başqa çəresi qalmır. Heç şübhəsiz ki, işgalçılardan belə bir çərsiz veziyəti, regionda künce qıslımlı duruma düşmələri, marginallaşmaları ölkəmizin düzgün strategiya seçməsi deməkdir və Azərbaycanın qələbəsidir.

İşgalçılıq siyaseti yürədən Ermənistən, başda S.Sarkisyan olmaqla, bunun acı nəticələri ilə qarşılaşmalı oldu. Ermənilərin hər zaman xarici qüvvələrin təsiri altında, qaldıqları səbəbindən, müstəqil ola bilmədikləri təkzibədilməzdirdir və indi bütün layihələrdən kənardə qalan işgalçılardan bunu daha yaxşı dərk edirlər. Bunu səfalet içerisinde yaşayan ən sıravi ermənidən tutmuş ölkəsini rüsvayı, rezil durmadan xilas edə bilməyen baş nazirə qədər hər kəs daha yaxşı başa düşür. Məsələ burasındadır ki, erməni xalqı da, Ermənistən dövləti də sonuncu dəfə bir şans əldə edə bilərdi və "narincı inqlablar"dan sonra

İşgalçının darmadağın olan planları

məkrli niyyətlərə, işgalçılıq siyasetinə son qoyulmaqla doğru yol, münaqişənin sülh yolu ilə həlli, torpaqlarımızın qaytarılması seçilə bilərdi ki, bu da, ümumilikdə, Ermənistən düşdürüyü bataqlıqdan xilas olmayı demək idi. Azərbaycan torpaqlarını işgal-dan azad etməklə, Ermənistən regional iqtisadi layihələrə cəlb oluna, bununla da, iqtisadi böhrandan xilas ola bilərdi. Bu du-rum Ermənistanda indi donmuş investisiya axınına da öz müsbət təsirini göstəre bilərdi ki, nəticədə, bütün bunlar, ölkənin məhv olmasına qarşısının alınması de-məkdir.

Hələ neçə iller evvel ölkənin ilk prezidenti, Ermənistən Milli Kongresi Partiyasının sədri Levon Ter-Petrosyan tərəfindən Ermənistən düşdürüyü veziyətin ağırlığı etiraf olunmuşdu və o, çıxış yolu kimi Dağılıq Qarabağ ətrafindakı ərazilərin Azərbaycana qaytarılmalıdır olduğunu de-mişdi. Levon Ter-Petrosyan etiraf etmişdi ki, torpaqlar könüllü qaytarılmazsa onsuza bu torpaqlar sanksiyalarla alınacaq və Ermənistən başqa çıxış yolu yoxdur. Etiraf etmişdi ki, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həllinin uzadılması Ermənistəni da-ha da zəiflədəcək.

Ermənistən Dağılıq Qarabağ münaqişəsində əvvəl-axır güzəştərə getməli olacağının ifade edən məşhur meqalənin Ter-Petrosyanın istəfa verməyə məcbur edilməsi ilə nəticələndiyi də sərr deyil. Ermənistən keçmiş prezidenti ölkəsinin 20 il, 30 il status-kvonu qoruyub-saxlamağa imkanı olmadığını da etiraf etmişdi. Etiraf etmişdi ki, iqtisadiyyatını inkişaf etdirməyə, blokadaları və blokadaların doğurduğu maneələri dəf etməyə Ermənistən re-sursları kifayət etməyəcək və işgalçı ölkə Azərbaycanla rəqabətə tab getirə bilməyəcək. Ermənistən eks-prezidenti, bu mənada, haqlı idi və göründüyü kimi, belə də oldu. Yeni ölkəmizin qələbəsini əvvəlcədən de görmək mümkün idi və bu heq-iqtələri etiraf etməkdən başqa, işgalçılardan çəresi yoxdur.

Diplomatik qələbə artıq təmin edilib və Nikol Paşinyan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə görüşə şəksiz-şübhəsiz məglub durumda gedəcək

ATƏT-in Minsk Qrupunun Ermənistənə, "öz müqəddəratını təyin etmə prinsipi ərazi bütövlüyünün pozulması hesabına baş verə bilməz" deyə xəbərdarlıq etməsi Dağılıq Qarabağ masasında işgalçı ölkəni fakt qarşısında qoydu. Bu fakt isə, ölkə başçımızın ərazi bütövlüyümüzün bərpası istiqamətində prinsipial mövqeyinin bəhərəsi deməkdir. Bu, həm də o deməkdir ki, dövlətimizin başçısı planlaşdırılan görüş öncəsi diplomatik qələbəni artıq təmin edib və Ermənistənən baş naziri Nikol Paşinyan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə, görüşə şəksiz-şübhəsiz, artıq məğlub gedəcək.

Həmsədrlər özləri də çox yaxşı başa düşürler ki, Paşinyan Dağılıq Qarabağın

adından danışmaq hüququna malik olma-dığını bəhənə etdiyi halda, öz oğlunu işgal edilmiş Azərbaycan torpaqlarına hərbi xidmətə göndərirsə, deməli, baş nazirin dedikləri tamamilə yersiz və uyğunsuzdur. Başa düşürler ki, erməni baş nazir bütün bunları danışıqlar prosesini pozmaq, mövcud status-kvonu davam etdirmək üçün uydurur. Lakin artıq Paşinyanın bu uydurmaları heç bir işe yaramır və həmsədrlər işgalçının şərtlərini rədd etməklə, arzularını da ürəyində qoydular desək, yanılma-rıq. Çünkü bundan sonra Nikolun daha hansısa bəhanələr uyduracağı heç inandırıcı görünmür və görünən odur ki, o, indi fakt qarşısında, eləcə də çıxışmaz vəziyyətdədir.

Erməni baş nazirinin hazırlı çıxılmaz veziyəti heç də bərən-birə ortaya çıxmadi və təsadüfi də deyil. Paşinyanın bu çıxılmaz durumu, yaxud şok veziyəti Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin diplomatik qələbəsidir ki, buna heç kimin zərər qədər şübhəsi ola bilməz. Çünkü məhz ölkə başçımızın diplomatiyası sayesində, yürüdüyü doğrù, düzgün siyaset sayesinde işgalçi ölkənin baş naziri belə bir məğlub duruma düşüb və bunu öz mətbuat səhifələrində erməni cəmiyyəti də etiraf edir.

Ermənistən tərəfinin bundan sonra "format dəyişikliyi" tezisi üzərindən çıxış etməsinin qarşısı, birmənalı tərzdə alındı

Ölkə başçımızın Putinin dəvəti ilə Sosiyə səfərinin ardınca Rusiya prezidentinin Bakıya səfəri Ermənistən tərəfinin yuxusunu ərəsə çəkməyə bilməzdi. Çünkü ermənilər arxalarını itirdiklərini, bunun ağır nəticələr verəcəyini yaxşı başa düşürdülər. Ermənistən üzvü olduğu Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatında ağır məğlubiyyətə uğraması da təsadüfi deyildi. Bu, əslində, Ermənistənən məğlubiyyəti ilə yanaşı, Azərbaycanın, yürüdüyü düzgün siyaset, uğurlu diplomatik fəaliyyət sayesinde, xüsusən, İlham Əliyevin qələbəsi deməkdir. Martin 5-də Prezident İlham Əliyev ATƏT-in

fəaliyyətdə olan sədri, Slovakiyanın xari-ci işlər və Avropa naziri Miroslav Layčák Bakıda qəbul etdiyi zaman Ermənistən tərəfindən substantiv danışıqların aparılması üçün hər hansı ciddi niyyətin olma-dığını vurğulaması, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həllindən məsuliyyəti olan qurumun rəhbərə Azərbaycanın princi-pial mövqeyi idı.

Avropa Komissiyasının Avropa Siyaseti, Qonşuluq və Genişlənmə üzrə komissarı Yohannes Hanla Martin 6-da baş tutan görüşdə Nikol Paşinyan münaqişənin həllinin incəlikləri və metodları barəde Azərbaycan Prezidenti ilə danışmamış" deyən baş nazir, sözsüz ki, yeni metodlar axtarışı bəhanəsi ilə vaxt qazanmaq, məsələni uzatmaq niyyətində id. "Bizim növbəti görüşümüz danışıqlar formatının müzakirəsinə həsr ediləcək" deyən baş nazir, problemi həlli üçün, ilk növbədə, effektiv format yaradılmalı olduğunu orataya atdıda da, bunun heç bir nəticəsi olmadı. Erməni baş nazirin ne formatın dəyişdirilmesi, ne də Dağılıq Qarabağın burada iştirakının təmin edilmesi barəde bəhanələri qəbul edilmədi. Daha dəqiq desək, Ermənistənən baş naziri Avropadan dəstək gözlədiyi halda, ona diplomatik dillə də olsa, haqq qazandırılacağının güman etdiyi halda, bunun əksi ilə qarşılaşmalı oldu. Yohannes Han açıq şəkildə bəyan etdi ki, ən yaxşısı, indiki formatı saxlamaqdır və yenilik xətrinə yeni nəsə yaratmağa ehtiyac yoxdur.

Bələliklə, Paşinyan, "format dəyişikliyi" tezisi alt-üst olmuş şəkildə Azərbaycan Prezidenti ilə görüşə getmek məcburiyyətindədir. Daha dəqiq desək, işgalçılardan planları darmadağın oldu və işgalçi dövlətin baş naziri bəhanələrdən əli üzülmüş halda, görüşə getmeli olacaq. İki ölkənin liderlərinin ilk rəsmi görüşünün bu formatda, yeni əvvəlki qaydada keçiriləcəyi Ermənistən tərəfinin bundan sonra "format dəyişikliyi" tezisi üzərindən çıxış etməsinin qarşısını, birmənalı tərzdə alacaq. Yeni ermənilərin, erməni baş nazirinin və onun hakimiyətinin bundan sonra bəhanə axtarmasına yol verilməyəcək. Bu, özü-özlüyüdə, Azərbaycanın işgalçi ölkə üzərində növbəti mükəmməl diplomatik qələbəsi və təkzibədilməz uğurudur.

İnam HACIYEV

19 Mart Azərbaycan Respublikası migrasiya orqanları işçilərinin peşə bayramı günüdür

Dövlət migrasiya siyaseti milli maraqların və milli təhlükəsizliyin qorunmasına xidmət edir. Qloballaşan XXI əsrə Azərbaycan öz müstəqillik salnaməsinə tarixi uğurlar yazmaqda davam edir. Azərbaycanın bu tarixi uğurları Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Ulu Öndər Heydər Əliyevin əzaqqorən strateji xəttini çox böyük siyasi ustalıqla dönyanın və zamanın sərt tələblərinə uyğunlaşdıraraq, davam etdiriyini və ölkəmizi regionun lider dövlətinə çevirməklə ona böyük şərəf, sosial rifah və tərəqqi getirdiyini təsdiqləyir. **Geostrateji baxımdan, Azərbaycan üçün böyük əhəmiyyət daşıyan nəqliyyət özündə ölkənin sabit daxili və xarici siyasetini, sürətli sosial-iqtisadi inkişaf tempini, qloballaşan dönyaya uğurlu integrasiyanı, beynəlxalq əməkdaşlığı və tolerantlığı ehtiva edir.**

Bu gün uğurlu inkişaf dövrünü yaşıyan Azərbaycanda migrasiya orqanları işçiləri peşə bayramını qeyd edir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 2010-cu il 17 mart tarixli Sərəncamı ilə hər il martın 19-u Azərbaycan Respublikası migrasiya orqanları işçilərinin peşə bayramı günü qeyd olunur. Azərbaycan inkişaf etdiğə, əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxslər üçün daha cəlbəcili bir regiona çevirili, ölkəmizə migrasiya axını ildən-ile artır. Bu da, öz növbəsində, ölkənin inkişafı və təhlükəsizliyinin təmin edilməsi baxımından milli maraqlara uyğun migrasiya siyasetinin həyata keçirilmesini, onun əsasında migrasiya proseslərinin tənzimlənməsi sisteminin təkmilleşdirilməsi və inkişaf etdirilməsi, dövlət orqanlarının fəaliyyətlərinin əlaqələndirilməni və bu sahədə beynəlxalq əməkdaşlığı zəruri etmişdir.

Nəzərdə tutulan bu zəruri məsələlərin həlli və ölkəmizdə dönya təcrübəsinə səyki-nən vahid migrasiya siyasetinin formallaşmasında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığı ilə hazırlanın və dövlət başçısının 2004-cü ildə təsdiq etdiyi "Dövlət Migrasiya Siyaseti Konsepsiyası" çox mühüm rol oynamışdır. Hökumət qurumları arasında əsas məqsədləri müəyyən eden "Dövlət Migrasiya Siyaseti Konsepsiyası"nın gerşəkleştirilməsi və qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaq üçün hazırlanmış "Azərbaycan Respublikasının 2006-2008-ci illər üçün Dövlət Migrasiya Proqramı" isə prezident İlham Əliyevin 25 iyul 2006-cı il tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmişdir. Proqramda əsas fəaliyyət istiqamətləri olaraq, migrasiya sahəsində idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi, bu sahədə dövlət tərəfindən tənzimlənmənin səmərəliliyinin artırılması, aidiyəti dövlət orqanlarının migrasiya sahəsində fəaliyyətlərinin əlaqələndirilməsi, mövcud qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsi, əmək migrasiyası sahəsində kvotaların tətbiqi, qeyri-qanuni migrasiyanın qarşısının alınması üzrə kompleks tedbirlerin həyata keçirilməsi və eləcə də, digər ölkələrin migrasiya qurumları və əlaqədar beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq nəzərdə tutulmuşdur. Dövlət Migrasiya Proqramından irəli gələn məsələlərin həyata keçirilməsi ölkəmizdə migrasiya üzrə daha təkmil bir sistemin yaradılmasına yönəlmüşdür. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 19

mart 2007-ci il tarixdə imzaladığı Azərbaycan Respublikasının Dövlət Migrasiya Xidmətinin yaradılması haqqında Fərmanı isə migrasiya sahəsində dövlət siyasetinin həyata keçirilmesi, idarəetmə sisteminin inkişaf etdirilməsi, migrasiya proseslərinin tənzimlənməsi və proqnozlaşdırılması, bu sahədə müvafiq dövlət orqanlarının fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi məqsədinə xidmət etmişdir. Yarandığı zamandan idarəetmənin təkmilləşdirilməsi, peşə hazırlığının yüksəldilməsi, xidməti intizamın möhkəmləndirməsi, normativ-hüquqi və maddi-texniki bazarın yaradılması istiqamətində əməli tədbirlər həyata keçirilib. Xalqımıza, dövlətimizə, dövlətçiliyimizə sədəqət və fədakarlıqla xidmət edən Dövlət Migrasiya Xidmətinin əməkdaşları qarşıya qoyulmuş tapşırıqları hər zaman uğurla yerinə yetiriblər. Ölkəmizdə keçirilən mötəbər beynəlxalq idman yarışları - IV İslam Həmrəyliyi Oyunları, "Formula-1 Azərbaycan Qran-Pri"si, Bakı şəhərində və Goygöl rayonunda keçirilən voleybol üzrə qadınlar arasında Avropa çempionatının final mərhəlesi və digər beynəlxalq tədbirlərdə xidmətin qarşısına qoyulmuş tapşırıqların icrası tam təmin edilib. Ölkəmizdə keçiriləcək beynəlxalq tədbirlərlə bağlı da DMX-nin qarşısında mühüm tapşırıqlar qoyulub. Şübhə yoxdur ki, Xidmət bu dəfə də üzərinə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirəcək.

Ali diqqət və qayğı, eyni zamanda, ciddi nəzarət, tələbkarlıq sayəsində DMX-nin qarşıya qoyulan, qanunvericiliklə üzərinə düşən bütün vəzifələrin öhdəsindən gələ bilir.

Bu gün DMX-nin inkişafı üçün qəbul edilən qərarlar, göstərilən diqqət və qayğı şəxsi heyət tərəfindən həmişə dərin minnətdarlıq və ruh yüksəkliyi ilə qarşılıdır. Ölkə rəhbərinin xidmətin fəaliyyətinə verdiyi yüksək qiymət, haqqında söylədiyi dəyərlər, verdiyi tövsiyələr həzəman fəaliyyət programı kimi qəbul olunmaqla migrasiya orqanları işçilərini daha böyük uğurlara ruhlandırir. Məhz dövlətin əvəzsiz dəstəyi sayəsində DMX-nin aparatının, regional migrasiya idarəərinin inzibati binalarının tikintisi istiqamətində ardıcıl tədbirlər həyata keçirilib, xidmət şəraiti beynəlxalq standartlara uyğun təchiz edilib.

DMX-nin əməkdaşları bundan sonra da müstəqilliyyin, sabitliyin, təhlükəsizliyin, daxili əmək bazarının qorunmasının və xidmətə müräciət edənlərin məmənnuluğunu, ölkəmizə təşrif buyuran əcnəbilərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilmesi işinin keşiyində ayıq-sayıq dayanır. Səy və bacarıqlarını əsirgəməyərək, peşəkarlıqlarını daim artırırlar.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZİ

Bu gün "İlaxır Çərşənbə"dir

Tarixdən boylanan zamanın daşlaşmış yaddaşında olan təbiətdən gələn yeni bir günün - Novruz bayramının ərafəsindəyik. İl inən gözəl zamanının... Hər il müsəlman dünyasının bir qismının əsəsən, Azərbaycan, Türkmenistan, Qazaxıstan, Özbəkistan, Gürcüstan, Tacikistan İran və Əfqanıstan əhalisinin böyük həvəslə qarşılılığı və yola saldığı Novruz bayramı xalqın tarixi kökünü, adət-ənənələrini özündə yaşıdan gündür. Əsrlərdir qeyd olunan bu bayram öz gözəlliyi, bəşəriliyi ilə seçilir və insanların milli-mənəvi dəyərlərimizə olan sevgisini və bağlılığını özündə ehtiva edir.

Novruz sözünün etimologiyasına diqqət etsək, görərik ki, bu sözün həqiqi mənası yeni günün başlanması demekdir. Dörd ünsürdən yaranmış İNSANlar Novruz bayramına qədər dörd Çərşənbəni qeyd edir. Novruz qədərki yaxın 4 həftənin 2-ci günlərini çərşənbələri ulularımız Su, Od, Yel və Torpaq Çərşənbəsi adlandırmışlar. Rəmzi məna daşıyan çərşənbələri ulu babalarımız bayram hesab etmişdilər. Bu dörd çərşənbənin qeyd olunmasının arxasında böyük həqiqətlər dayanır.

Qeyd edilən çərşənbələr sırasında bu gün qeyd etdiyimiz sonuncu Çərşənbə Torpaq Çərşənbəsidir. Xalq arasında torpaq çərşənbəsi "İlaxır Çərşənbə", "Yer Çərşənbəsi", "Çərşənbə-Suri" kimi də adlanır. Torpaq Çərşənbəsində torpağa istilik gəlir və bütün təbət oyanmağa başlayır, otlar cüce-rir, ağaclar tumurcuqlayıb ki, bu da baharın gelişində xəbər verir. Torpaq Çərşənbəsi torpağın oyanmasının mifik kökləri etibarilə dirilmə, canlanma anlayışı ilə əlaqədardır. Dörd ünsürdən sonuncunun oyanması ilə Sel, Atəş, Yel və Torpaq daha böyük güc alır. İnsanlar yoxsulluq və qıtılıqdan, çətinlik və məhrumiyyətdən xilas olurlar. Axır Çərşənbə mərasim, ayın, etiqad, oyun və şənliklərlə daha çox zəngindir. Bu Çərşənbədə əvvəlki çərşənbələrdə icra olunan bütün ayınlar kütłəvi xalq şənlikləri ilə qeyd olunur. Şənliklər sübh tezden suya tapınma ayını ilə başlanır. Adamlar su üstünə çıxıb, su üstündə atdanaraq, dərdini, arzusunu suya danışıb, ondan imdad diləyirlər. Gün ərzində

müxtəlif ayınlar keçirilir. Axır Çərşənbənin axşamı şənliliklə daha da güclənir. İnsanlar tonqalın üstündən atılıb ağrı-acılarının oda tökülməsinə arzu edirlər: "ağırlığım, qadambalam tonqalda yansın". Burada məqsəd qışdan qalan dərdin, ağrı-acının adamın canından çıxmazı, insanın sağlam ruhla, saf qələbə bayrama qovuşmaq isteyidir.

Qulaq falına çıxmak, qapılara kise və papaya atmaq bu bayramın tərkib hissələridir. Küsülləri barışdırmaq, xəstələrə baş çəkmək, körpələrə yeni libas almaq da bu bayrama aid xüsusiyyətlərdən. Torpaq Çərşənbəsinə hem də Niyyət, Dilək Çərşənbəsi deyilir. İnanca görə, həmin gün ürkədə tutulan xoş diləklərin hamısı hasil olur. Həmin gün mütləq xoş sözər danışılmalıdır. Axi kimsə qulaq falına çıxb, qapıya gelə bilər. Çərşənbə axşamı ailəde könlə açan sözlər danişar, dava-dalaş etməzər ki, qulaq falına çıxan şəxs xoşagelmez ifadələr eşitməsin və evlərinə şəhər-ruhiyyə ilə qayıtsın. Süfrənin əsas bəzəyi al-əlvən boyadılmış şadlıq rəmzi olan yumurta bir də baharın gelisini eks etdirən Səmənidir.

Novruz bayramı azərbaycanlıları Vətəne, ata-baba yurduları Azərbaycana, milli köklərə daha sıx bağlayır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə milli-mənəvi dəyərlər, mütərəqqi adət-ənənələr cəmiyyətdə daha möhkəm əsaslarla intişar təpər, bu sıradan da xalqın milli bayramı olan Novruz yüksək seviyyədə qeyd edilir.

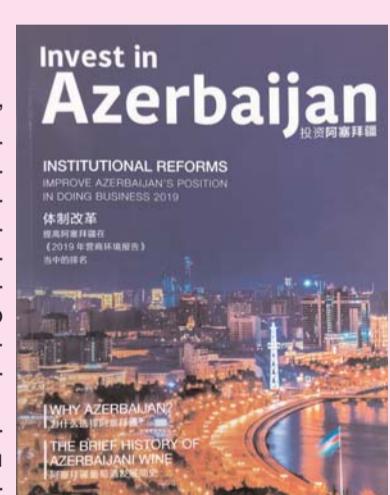
Baharın gelisini müjdəleyən, xalqımızın qədim tarixa malik milli bayramı olan Novruzun Son Çərşənbəsi - "İlaxır Çərşənbə" bu gün də böyük ruh yüksəkləyi ilə qarşılanır.

ZÜMRÜD

Cinin "Vitwo" jurnalının Azərbaycana həsr edilən xüsusi buraxılışı çap olunub

Cində ingilis və Çin dillərində nəşr edilən "Vitwo" jurnalının Azərbaycana həsr edilən xüsusi buraxılışı çap olunub. AZƏRTAC xəbər verir ki, ölkəmizin Çinəsi sefirliliyinin təqdim etdiyi materiallar əsasında hazırlanmış "Invest in Azerbaijan" adlı xüsusi buraxılışda Azərbaycan haqqında ümumi, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən məqsədönlü tədbirlər nəticəsində elde olunan uğurlar, iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində, o cümlədən enerji, nəqliyyat-logistika, kənd təsərrüfatı, infrastruktur, turizm istiqamətlərində investisiya mühiti barədə məlumatlar eksini təpib.

Nəşrdə iqtisadiyyatın müxtəlif sahələri ilə əlaqədar investisiya imkanları və onun hüquqi aspektlərinə dair ətraflı informasiya verilib. Üç min tirajla çap olunan xüsusi buraxılışın nüsxələri Çinin aidiyəti dövlət qurumlarına, şirkətlərə, ali təhsil ocaqlarına və tədqiqat mərkəzlərinə, kütłəvi informasiya vasitələrinə göndərilib.

İki ayda dövlət bütçəsinin galirləri 3 milyard manatı ötüb

Maliyyə Nazirliyinin təqdim etdiyi operativ məlumatla-ra əsasən, yanvar-fevral aylarında dövlət bütçəsinin galirləri 3 milyard 532,9 milyon manat, xərcləri isə 2 milyard 954,8 milyon manat təşkil edib. Dövlət Statistika Komitəsində bildirilib ki, bütçənin icrasında 578,1 milyon manatlıq və ya ümumi daxili məhsulun 5 faizi qədər profisit yaranıb.

İnsan hüquqlarının müdafisi aktuallaşır

Inşan hüquqları və ya insan haqları - "bütün insanların malik olmağa hakkı olduğu əsas hüquqlar və azadlıqlar". İnsan haqlarının əsas məzgi ondan ibarətdir ki, bütün insanlar ey ni hüquq malik olmalıdırlar və bu hüquqlar izahata ehtiyac duyulmadan hər kəs aid edilir. Hər kəsin doğulduğu andan toxunulmaz, ayrılmaz hüquqları və azadlıqları vardır. Bu hüquq və azadlıqlar şəxsin cəmiyyət və digər şəxslər qarşısında məsuliyyətini və vəzifələrini əhatə edir. Vətəndaşın hüquqları şəxsin müəyyən dövlətə məxsusluğu ilə bağlıdır. Onlar dövlət tərəfindən müdafiə olunur. İnsan hüquqları hakimiyət üzərində nəzarət vasitəsi kimi insan hüquqları ile müəyyən olunan azadlıq həddini keçməməli olan dövlətin qeyri-məhdud hakimiyətinin məhdudlaşdırıcısidir. İnsan hüquqları institutu məzmun etibarilə müxtəlif, eyni statusa sahib olmayan hüquqları tədqiq edir və qoruyur.

Lakin mülkiyyət hüququ təbii və əsaslı hüquq olduğu halda, konkret bir heyat terzi etrafında birləşməyi təmin edən hemşərlik hüquqlarının mahiyyəti hələ tam aydınlığa qovuşmayıb. Habelə, insan hüquqları institutu mənbə etibarilə, beynəlxalq sənədlərə söykəndiyi kimi, milli qanunvericilik müddəalarına da əsaslanır. İnsan haqları, demək olar ki, dönyanın bütün ölkələri tərəfindən qəbul edilir. Bu məsələnin universallığından çox vaxt bu və ya digər dövlətlərdə insan haqlarından sui-istifadə halları əsas götürülərək, onlara qarşı hərb və iqtisadi təzyiq göstərmək üçün istifadə edilir. Konstitusiyalarda əsas hüquqların və beynəlxalq razılışmaların köməyi ilə insan haqları inkarolunmaz bir hüquq kimi qəbul edilmişdir. Beynəlxalq aləmdə insan haqları BMT-nin deklarasiyası ilə qanuniləşdirilmişdir. İnsan haqları çox hallarda bütün insanların eyni haqqqa malik olması ideyasına uyğun olaraq aşağıdakı kimi ifade olunur: "Hər bir insan onun mənsub olduğu irəqdən, cinsiyətdən, dildən, dindən, siyasi və digər baxışlardan, milli və sosial mənşədən, mülkiyyətdən, doğum və başqa hallardan asılı olmayıraq, təmin olunmuş insan haqlarına və azad olmaq hüququna malikdir. ABŞ-in İstiqlal Bəyannamesi 4 iyul 1776-ci ildə Kontinentall Konqres tərəfindən ratifikasiya olunmuşdur. Qədim xalqlar müasir dövrəki mövcud universal insan hüquqları konsepsiyasına malik olmamışlardır. İnsan hüquqları üzrə müzakirələrin əsl dönüş nöqtəsi Avropa maarifçilik dövründə mövcud olmuş məşhur orta əsr təbii hüquq ənənəsinin bir hissəsi kimi yaranan təbii hüquqlar konsepsiyası olmuşdur. Həmin dövrde təmeli qoyulsa da, insan hüquqlarına dair müasir mübahisələr XX əsrin II yarısında ortaya çıxmışdır. XVII əsr ingilis filosofu Con Lokk öz əsərində təbii hüquqlara yer vermiş və təbii hüquqları "yaşamaq, azadlıq və mülkiyyət (əmlak)" hüquqları kimi müəyyən etmişdir. Lokk iddia edirdi ki, bu əsas hüquqlar ictimai müqavilədə əks etdirile bilmez. 1689-cu ildə Britaniyada qəbul edilmiş "Hüquqlar haqqında Bill"ə əsasən, dövlət orqanlarının zülmkar hərəkatları qanunsuz hesab edilməye başlandı. XVIII əsrdə ABŞ-da (1776) və Fransada (1789) iki böyük inqilab baş verdi və müvafiq olaraq, ABŞ-in İstiqlal Bəyannamesi və "İnsan və Vətəndaş Hüquqları Bəyannamesi" qəbul edildi; hər iki sənəd insan hüquqlarını təsbit edirdi. Bun-

dan əlavə, 1776-cı il Virciniya Haqlar Bəyannamesi bir sıra əsas vətəndaş hüquq və azadlıqlarını nəzərdə tuturdu. Biz bunu sübuta ehtiyacı olmayan bir həqiqət sayırıq ki, bütün insanlar bərabərhüquqlu yaradılıb və Yaradan öz bəndələrinə müəyyən toxunulmaz hüquqlar bəxş edibdir, onların sırasına yaşamaq, azadlıq və səadətə canatma hüququ da daxildir. ABŞ-in İstiqlal Bəyannamesi, 1776 1800-cü ildən Birinci Dünya müharibəsinə qədərki dövr İnsan və Vətəndaş Hüquqları Bəyannamesi Fransa Milli Məclisi tərəfindən 26 avqust 1789-cu ildə təsdiq edilmişdir. XVIII-XIX əsrlərdə Tomas Peyn, Con Stuart

Ən təsirli hərəkatlardan biri Mahatma Qandinin vətəni Hindistanı Böyük Britaniya hakimiyyətindən qurtarması olmuşdur. Uzun zamandır əzilən irqi və dini azlıqların hərəkəti, eləcə də, mülki hüquqlar hərəkəti dönyanın bir çox yerlərində öz məqsədlərinə nail oldu. Beynəlxalq Qırızı Xaç Komitəsinin əsasının qoyulması, 1864-cü il Liber Məcələsi və 1864-cü ildə Cenevre Konvensiyalarının birincisinin hazırlanması beynəlxalq humanitar hüququn formallaşmasına təkan verdi. Bütün bunların ardında iki Dünya

la, insan hüquqları üzrə beynəlxalq ekspertlər komitəsi tərəfindən araşdırılmış, yazılmış və Mahatma Qandi kimi liderlərlə məsləhətəşmələr aparılmışdır. Həm mülki və siyasi hüquqların, həm də iqtisadi, sosial və mədəni hüquqların daxil edilməsi, esas insan hüquqlarının bölünməz olduğu və qeyd edilən hüquqların bir-biri ilə sıx əlaqədar olduğu ehtimalına əsaslanırdı.

1966-cı ildə BMT tərəfindən Mülki və Siyasi Hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt (MSHPB) və İqtisadi, Sosial və Mədəni Hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt (İSMHPB) qəbul edilmişdir: hər iki sənəd ÜİHB-də nəzərdə tutulan hüquqları əhatə edirdi. Müəyyən sayıda dövlət tərəfindən ratifikasiya edildikdən sonra hər iki pakt 1976-cı ildə qüvvəyə minmişdir (ABŞ MSHBP-1 1992-ci ildə ratifikasiya etmişdir).

1 966-cı ildə BMT tərəfindən Mülki və Siyasi Hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt (MSHPB) və İqtisadi, Sosial və Mədəni Hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt (İSMHPB) qəbul edilmişdir: hər iki sənəd ÜİHB-də nəzərdə tutulan hüquqları əhatə edirdi. Müəyyən sayıda dövlət tərəfindən ratifikasiya edildikdən sonra hər iki pakt 1976-cı ildə qüvvəyə minmişdir (ABŞ MSHBP-1 1992-ci ildə ratifikasiya etmişdir). İSMHPB 155 üzv dövlətdən iqtisadi, sosial və mədəni hüquqların fiziki şəxslərə verilməsi istiqamətində işlər görməsini tələb edir. O vaxtdan etibarən beynəlxalq səviyyədə bir çox digər müqavilələr də təklif edilmişdir. Onlar, ümumiyyətlə, insan hüquqları mexanizmləri kimi tanınırlar

Mill və Hegel kimi mütəfəkkirələr universallıq mövzusu ilə əlaqədar müzakirələri genişləndirmişdilər. 1849-cu ildə Henri Devid Toro sonralar insan hüquqları, xüsusilə də, mülki hüquqlar üzrə mütəfəkkirlərə təsir etmiş "Mülki itaətsizlik" əsərində insan hüquqlarından bəhs edirdi. 1867-ci ildə ABŞ Ali Mehkəməsinin hakimi Devid Devis özünün Ex parte Milligan işi üzrə rəyində qeyd edirdi ki, "Qanunun qorunması ilə insan hüquqları təmin edilir." Bir sıra qruplar və hərəkatlar insan hüquqları adına XX əsr ərzində dərin sosial dəyişikliklərə nail ola bilmişdirlər. Qəribi Avropada və Şimali Amerikada həmkarlar ittifaqları işçilərə tətil etmək, minimum əmək şəraitinin yaradılması və uşaq əməyinin qadağan edilməsi və ya tənzimlənməsi hüquqlarını verən qanunlar qəbul edilməsinə səbəb olmuşdular. "Qadın Hüquqlarının Müdafiəsi üzrə Hərəkat" bir çox qadınların səsvermə hüququna nail oldu. Bir çox ölkələrdə milli azadlıq hərəkatı müstəmləkəciliyiə son qoyulmasına müvəffəq oldu.

mühərribəsi baş verdi. Millətlər Liqası 1919-cu ildə - Birinci Dünya mühərribəsi başa çatıqdən sonra Versal Sülh Müqaviləsi üzrə müzakirələr aparılarken yaradılmışdır. Liqanın məqsədi silahsızlanma, kollektiv təhlükəsizlik vasitəsilə mühərribənin qarşısının alınması, danışçılar, diplomatiya və global rəfahın yaxşılaşdırılması vasitəsilə ölkələr arasındakı mübahisələrin həll olunması idi. Nizamnamədə də qeyd olunduğu kimi, liqaya hüquqların böyük bir qismini təşviq etmək tapşırılmışdı, hansı ki bu hüquqlar sonralar Ümumdünya İnsan Hüquqları Bəyannamesinə daxil edilmişdir. Millətlər Liqasının üzərinə koloniyanın müstəqil dövlətə keçid dövründə Qəribi Avropanın müstəmləkəçi dövlətlərinin köhnə koloniyalarına dəstək verməsi üçün təşviq etmək öhdəliyi qoyulmuşdu.

1948-ci il Ümumdünya İnsan Hüquqları Bəyannamesinin preambulası ÜİHB-nin bir hissəsi bütün qitələrdən və bütün əsas dinlərdən olan nümayəndələr də daxil olmaq-

haqqında Beynəlxalq Pakt (İSMHPB) qəbul edilmişdir: hər iki sənəd ÜİHB-də nəzərdə tutulan hüquqları əhatə edirdi. Müəyyən sayıda dövlət tərəfindən ratifikasiya edildikdən sonra hər iki pakt 1976-ci ildə qüvvəyə minmişdir (ABŞ MSHBP-1 1992-ci ildə ratifikasiya etmişdir). İSMHPB 155 üzv dövlətdən iqtisadi, sosial və mədəni hüquqların fiziki şəxslərə verilməsi istiqamətində işlər görməsini tələb edir. O vaxtdan etibarən beynəlxalq səviyyədə bir çox digər müqavilələr də təklif edilmişdir. Onlar, ümumiyyətlə, insan hüquqları mexanizmləri kimi tanınırlar. Ən əhəmiyyətliləri isə aşağıdakılardır: Soyqırımı Cinayətinin Qarşısının Alınması və Cəzalandırılması haqqında Konvensiya (1948-ci ildə qəbul edilmiş, 1951-ci ildə qüvvəyə minmişdir) İraqı ayrı-seçkiliyin bütünlərinin leğv edilmesi haqqında Konvensiya (1966-ci ildə qəbul edilmiş, 1969-cu ildə qüvvəyə minmişdir) Qadınlara qarşı ayrı-seçkiliyin bütün formalarının leğv edilmesi haqqında Konvensiya

(1981-ci ildə qüvvəyə minmişdir). İşgəncə əleyhine BMT Konvensiyası (1984-cü ildə qəbul edilmiş, 1984-cü ildə qüvvəyə minmişdir). Uşaq Hüquqları Konvensiyası (1989-cu ildə qəbul edilmiş, 1989-cu ildə qüvvəyə minmişdir). Bütün miqrant işçilərin və onların ailə üzvlərinin hüquqlarının müdafiəsi haqqında BMT Konvensiyası (1990-ci ildə qəbul edilmişdir). Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsinin Roma Statutu (BCM) (2002-ci ildə qüvvəyə minmişdir). Birləşmiş Millətlər Təşkilatı (BMT) universal insan hüquqlarına dair normaların universal qəbul edilən beynəlxalq yurisdiksiyasına malik yegane çox-tərəflü hökumət təşkilatıdır. BMT-nin bütün orqanları Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Tehlükəsizlik Şurasına və Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İnsan Hüquqları Şurasına məsləhətçi rolü var. BMT-nin insan haqları ilə bağlı ən yüksək vəzifəli orqanı İnsan Hüquqları üzrə Ali Komissarıdır. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Nizamnaməsinin 1-3-cü maddələrinə əsasən, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının iqtisadi, sosial, mədəni və ya humanitar xarakterli beynəlxalq problemlərin həllində və irqindən, dilindən, cinsindən və dinində asılı olmayaraq, insan hüquqları və fundamental azadlıqlara hörmətin təşviq edilməsində beynəlxalq əməkdaşlığı nail olmaq kimi beynəlxalq mandati var. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İnsan Hüquqları Komissiyasını əvəz etmek üçün 2005-ci il Dünya Sammitində yaradılan Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İnsan Hüquqları Şurası insan hüquqlarının pozulmasını araşdırmaq səlahiyyətinə malikdir. İnsan Hüquqları Şurası Baş Meclisin köməkçi orqanıdır və birbaşa ona hesabat verir. Qurum, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Nizamnaməsinin şərh olunması ilə əlaqədar son səlahiyyətə malik olan Tehlükəsizlik Şurasından iyerarxiya baxımından aşağıdadır. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş Meclisinin gizli səsverməsi və sadə səs çoxluğu ilə seçilən şuraya yüz doqquzun bir üzvü dövlətdən 47-si daşıldır. Şura Cenevrədədir və yığıncaqları ilə üç dəfə keçirilir; təcili vəzifələrde isə əlavə yiğincaq keçirilir. Müstəqil ekspertlər (məruzəçilər) iddia edilən insan hüquqları pozuntularını araşdırır və Şuraya hesabat təqdim edir. İnsan Hüquqları Şurası, hətta iş Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsinin yurisdiksiyasına daxil olmasa belə, Tehlükəsizlik Şurasından işə baxılması üçün Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsinə müraciət etməsini xahiş edə bilər. Səlahiyyətləri birbaşa BMT Nizamnaməsindən irəli gələn siyasi qurumlardan əlavə, BMT əsas beynəlxalq insan hüquqları müqavilələrindən irəli gələn normalara və insan hüquqlarının standartlarına riayət olunmasını müşahidə edən müstəqil ekspertlərin komitələrinən ibarət olan bir səs müqavilə əsaslı orqanlar da yaratmışdır. Həmin orqanlar müvafiq müqavilələr əsasında yaradılır və fəaliyyət göstərirler.

VAHİD ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

19 mart 2019-cu il

Əfv Sərəncamı Əli Kərimlini nədən qorxuya saldı?

*Adaşının azadlığa çıxmazı
AXCP sədrini təlaşlaşdırıb*

Ataların bir misalı var: "iki qoçun başı bir qazanda qaynamaz". Bu misalı həzirki zamanda AXCP sədri Əli Kərimliyə və ölkə rəhbərinin Sərəncamı əsasında azadlığa buraxılan müxalifətçilərə şamil etmək mümkündür.

Artıq Ə.Kərimlinin sosial şəbəkə vasitəsi ilə bu mövzuya aid edilən sərsəm statuslarından da aydın görünür ki, Sərəncamın verilməsini heyasızcasına "mitinq zəhmətinin nəticəsi" kimi təqdim etmesi, daha dəqiq desək, dövlət başçısının humanizm principine söyklənən böyüklik addımını öz adına çıxarmaq cəhdələri, əslində, onun qorxaqlığının göstəricisidir. Çünkü azadlığa çıxanlar arasında ona ciddi baryer olacaq insanlar kifayət qəderdir. Misal üçün, müavinləri Fuad Qəhrəmanlı və Gökəl Bayramının azadlığa çıxmaları Əli Kərimlinin ovqatını təlx edib. Çünkü müavinləri həbsdə olarkən, yeni F.Qəhrəmanlı və G.Bayramlı, məhz Ə.Kərimlinin günahları üzündən həbsə düşərkən, Ə.Kərimli, sadəcə, bir neçə bəyanat verib kənarə çəkilmək, öz işini bitmiş həsab elədi. Bu, onda köhnə şakərdir. Çünkü daha əvvəller də həbsə düşənlər sonradan AXCP sədri tərəfindən çıxışa edilərək, bir kənarə atılmışdır.

Artıq bir çoxları Ə.Kərimlinin cırkınlığından, xəyanət və satqınçılıqlarının qurbanlarını olduğunu yaxşı anlamağa başlayıblar

Yeri gəlmüşkən, bu günlərdə Prezident İlham Əliyevin Əfv Fərmanından yararlananlardan biri də "NIDA" hərəkatının feali Qiyyas İbrahimovdur. Q.Ibrahimov azadlığa qovuşan kimi onun həbsə düşməsində günahları olan radikal müxalifət liderlərini sərt şəkildə ittiham edib. "Bütün müxalifət liderləri diktatorlardır", deyən "NIDA"-çı feal qeyd edib ki, bu Əfv Fərmanı ölkə rəhbərliyi tərəfindən

başladılan siyasi islahatların başlanğıcıdır.

"Özümü heç vaxt liderlikdə görməmişim və bu na iddiam da yoxdur" deyə bildirən Q.Ibrahimov müxalifət liderlərindən nə isə gözəlməyin doğru olmadığını da bildirib.

Bu, həm də o deməkdir ki, artıq bir çoxları Ə.Kərimlinin cırkınlığından, xəyanət və satqınçılıqlarının qurbanlarını olduğunu yaxşı anlamağa başlayıblar.

Əli İnsanov həm Əli Kərimliyə, həm də dəstəkçilərinə meydan oxuyacaq

Bu arada, AXCP sədrini qorxuya salan amillərdən biri də sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanovun azadlığa çıxmasıdır. Belə ki, Ə.Insanov öz müsahibəsində deyib: "Görəmən onlara qoşulacam, ya onlar mənən?" Bu ifadədən bele anlaşıllı ki, həqiqətən də, Əlli-lərin başı bir qazanda qaynamaz. Artıq kifayət qədər netice çıxmaqla olar ki, radikal müxalifətin daxilində kəskin çaxnaşmalar başlayacaq. Yəni görünən budur ki, Ə.Kərimlinin rəqibləri get-gedə artır. Qarşılardalar, ziddiyətlər, liderlik savaşları artacaq və bu da dağdıcı düşərgənin tamamile məhvine səbəb olacaq. Çünkü Ə.Insanovun ifadələri, bilavasitə özünü "lider" hesab edən Ə.Kərimliyə yönəlib və AXCP sədri təlaş keçirməyə başlayıb. O, yaxşı bilir ki, azadlığa çıxan adaşı heç vaxt "Milli Şura"ya üzv olmayacaq və onun rəhbərliyi altında fəaliyyət göstərməyecək. Həmçinin, alternativ birliyin də yaradılması mümkündür ki, Ə.Insanov həmin birliyin başına keçib, həm Ə.Kərimliyə, həm də ona dəstək verənlərə meydan oxuyacaq. Neticədə, olanlar-olacaq və radikal düşərgəye, necə deyərlər, bomba düşəcək. Hər halda, hadisələrin, məhz bu istiqamətdə cərəyan edəcəyini bəribaşdan proqnozlaşdırmaq mümkündür.

Rövşən RƏSULOV

"Azərbaycanda 2020-ci ilə qədər tütündən istifadənin 10 faiz azaldılması planlaşdırılır"

Martın 18-de Səhiyyə Nazirliyinin İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzində (İSiM) Azərbaycanda tütünle mübarizə sahəsində dövlət-özəl sektor tərəfdarlığının əhəmiyyətinə həsr olunmuş dəyirmi masa keçirilib.

İSiM-dən AZERTAC-a bildiriblər ki, mərkəzin direktoru Qəhrəman Haqverdiyev çıxış edərək tədbirin əsas məqsədinin ictimaiyyətin diqqətini tütünün yaratdığı təhlükəli fəsadlara yönətmək və bu istiqamətdə maarifləndirməni, eməkdaşlığı dəha da genişləndirmək olduğunu deyib: "Həzirdə əsas məqsədimiz budur ki, Azərbaycanda 2020-ci ilə qədər tütündən istifadənin 10 faiz azaldılmasına nail olaq. Unutmayın ki, əhalinin sağlamlığının qorunmasına təsir edən əsas faktorlardan cəmi 10 faizi tibbin üzərinə düşürse, qalan 50 faizi həyat tərzi, 20 faizi irsi amillər, 20 faizi isə ətraf mühitin göstərdiyi təsirlərdir. Bu baxımdan, ictimai səhiyyə, yəni profilaktika tədbirləri və maarifləndirmə işləri əhalinin sağlamlığının qorunmasında mühüm rol oynayır". İSiM-in İctimai səhiyyə şöbəsinin müdürü Tofiq Musayev ölkəmizdə "Tütün məmələtlərinin istifadəsinin məhdudlaşdırılması haqqında" Qanunun tətbiqinin gündəlik həyatımızda artıq özünü göstərdiyini, ictimai yerlərdə tüstüsüz mühitin yaradılması üçün müəyyən qadağalar və inzibati cəzalar həyata keçirildiyini deyib.

ABŞ Dövlət Departamentinin hesabat: ikili standartın növbəti nümunəsi

Edalətli olan güclüdür. Məhz bu gün Azərbaycan güclü oluduğu üçün həmişə ədalətli siyaset aparırlar. Məhz bu gün ABŞ Dövlət Departamenti ənənəvi illik hesabatında Azərbaycanla bağlı həqiqətə uyğun olmayan fikirlərə yer verməsi bir daha ikili standartın növbəti nümunəsini nümayiş etdiriyini bir daha sübut edir. Və bununla həmin qurum özüne olan inamı daha da azaldıb.

rinleşir. Məhz bu səbədən də, Azərbaycana qarşı qərəzlə mövqə nümayiş etdirilir.

Bele olan halda, dünyadan heç bir dövləti Azərbaycana nəyisə diktə edə bilmir və edə də bilməz. Çünkü Azərbaycan müstəqil dövlətdir və heç bir dövlətə də tabe deyil. Onlar əmərləri itaatə yerinə yetirən rejimləri "sevirlər". Ermənistən tamamilə kənar qüvvələrin əlinde oyuncağa çevrilən ölkədir. Məhz bütün deyilənlərə əsasən, Azərbaycanla bağlı ABŞ Dövlət Departamentinin hesabatında qeyd olunanlar ciddi qəbul edilə bilmez.

İttihad edən ABŞ dövlətinin daxili qurumudur

Politoloq Qabil Hüseynli bildirir ki, ABŞ Dövlət Departamenti yaxşı olardı ki, suveren və müstəqil dövlətin daxili işlərinə qarışmaqdansa, qurumun adına bir daha diqqət yetirirsə: "Bizcə, orada belə yazılıb - ABŞ Dövlət (!) Departamenti... Demək, Azərbaycana qarşı qərəzlə mövqə bildirən qurum ABŞ adlı bir dövlətin departamenti və ölkədə cərəyan edən polis zorakılıqları, insan haqlarının pozulması, dini, irqi ayrı-seçkililik, ksenofobiya, həbsxanalarda baş verən zorakılıqlara, siyasi təqiblərə münasibət bildirməlidir, Azərbaycanda baş verən proseslərə yox! Əger buna son qoyulmasa, ABŞ Dövlət Departamentinin özü beynəlxalq aləmdə çətin vəziyyətə düşərək, başqa ölkələrin ittihamlarına məruz qala bilər".

Bələliklə, bütün bunların fonunda isə ABŞ Dövlət Departamentinin belə hesabatlar hazırlaması reallıqla bu qurumun özünü nüfuzdan salır, ona olan etibarı kəskin surətdə azaldır. Bu halda, ABŞ Dövlət Departamentinin bu qərəzliliyinə bir ad vermək olar - HƏYASIZLIQ!

R.HÜSEY!NOVA

NASA-dan xəbərdarlıq:

İri asteroid Yerə yaxınlaşır!

ABS-in Milli Aeronavika və Kosmik Tədqiqatlar Agentliyi (NASA) iyi asteroidin Yerə yaxınlaşması barədə xəbərdarlıq edib. Agentliyin saytında yer alan xəbərdə deyilir ki, EA2 asteroidi Yer kürəsinin yaxınlığından 305 min kilometr məsafədən keçəcək. Bu, planetimizdən Aya qədər olan məsafədən 80 min kilometr azdır. NASA-nın məlumatında diqqətə çatdırılır ki, göy cisimini Yer kürəsinə en yaxın məsafədən uğraması martın 22-də baş verəcək. Onun sürəti saniyədə 5 kilometrə yaxın, diametri isə 18-dən 40 metrə qədərdir. Agentliyin mütəxəssisləri öten ilin sentyabrında 70-160 metr radiuslu olan asteroidin Yer kürəsinə yaxınlaşdığını bildirmişdilər. Həmin göy cismi planetimizdən 5,87 milyon kilometr məsafədən keçmişdi.

Gürcüstan parlamentində deputatlar əlbəyaxa olublar

Gürcüstan parlamentinin hüquq məsələləri komitəsinin dönenki iclasında deputatlar arasında dava olub. AZERTAC xəber verir ki, komitə iclasında hakimlərin seçilməsi ilə bağlı məsələ müzakirə olunub. Prosedur qaydaların müzakirəsi zamanı "Avropa Gürcüstanı" partiyasından olan deputat Otar Kaxidze ilə parlament çoxluğunun üzvü İraklı Bereya arasında qarşıdurma yaranıb. Əlbəyaxa olan deputatları təhlükəsizlik xidmətinə eməkdaşları sakitləşdiriblər.

Dini tolerantlıq və dini icmaların hüquq bərabərliyi

Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri, bütün dünyada tanınmış siyasetçi Heydər Əliyev respublikamızda insan hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsində, xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərinin qorunmasında, dinlərarası dialoğun inkişafında və dini tolerantlıq ənənələrinin qorunmasında böyük rol oynamışdır. Azərbaycan müstəqillik qazandıqdan sonra Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi vaxtda respublikamızda dini etiqad azadlığı tam təmin edilmiş, milli-mənəvi dəyərlərə münasibət kökündən dəyişmiş, dini ayin və mərasimləri yerinə yetirmək üçün bütün dinlərə mənsub olan insanlara bərabər şərait yaradılmışdır.

Ulu Öndər respublikamızda yaşayan bütün xalqlara, bütün milletlərə dilindən, dinindən və siyasi mensubiyyətindən asılı olmayaraq, başqa dinin nümayəndələrinə qarşı olan münasibeti aşağıdakı şəkildə bəyan etmişdir: "Azərbaycan Respublikası çoxmillətli bir dövlətdir. Azərbaycanda müsəlmanlarla ya-naşı, başqa dinlərə mənsub olan vətəndaşlar da yaşayır. Azərbaycan müstəqil, demokratiya prinsiplerine mənsub olan bir dövlət kimi öz əra-zisində yaşayan bütün xalqlara, bütün milletlərə dinindən, dilindən, ir-qindən, siyasi mənsubiyyətindən asılı olmayaraq, azadlıq və hürriyyət imkanları verir".

Ulu Öndər başqa dinlərə qarşı dözümlülük və tolerantlıq münasibətini həmişə öz fəaliyyəti və öz əmeli ilə sübut etmişdir. Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycanda yaşayan dini icmalara qarşı həmişə hörmət və ehtiramla yanaşmış, onların dini bayramlarını təbrik etmiş, adət-ənənələrini qayğı ilə yaranmışdır. Məsələn, İsa Peyğəmbərin Mövlud bayramı münasibəti ilə Azərbaycandakı pravoslav icmasını təbrik edən Ulu Öndər Heydər Əliyev demişdir: "Sizi İsa Peyğəmbərin Mövlud bayramı münasibətə təbrik edirəm. Dünyanın bütün pravoslav xristianları üçün bu işıqlı gündə sizlərə can sağlığı, səadət diləyirəm. Arzu edirəm ki, sizin bütün nəcib niyyətləriniz yerinə yetsin, bütün dilekləriniz başa gelsin. İnanıram ki, Azərbaycandakı pravoslav icmasının firavanlığı vətənimizin tərəqqisi və çiçəklənməsi, bütün vətəndaşlarımızın xoşbəxt gələcəyi üçün etibarlı zəmin ola-caqdır".

Buradan göründüyü kimi, İsa Peyğemberin Mövlud bayramı münasibetile pravoslav xristianlarının Heydər Əliyev tərafından təbrlik edilməsi Ulu Öndəri ölkəmizdə yaşayın başqa dinin nümayəndələrinə olan ehtiram və qayğısının ifadəsi ve ölkəmizdə dini tolerantlığın mövcud olduğunu göstərən faktdır.

Tarixən Azərbaycanda islam dinini ilə yanaşı xristianlıq və yəhudi dinlərinə mənsub olan insanlar həmişə əmin-amanlıq şəraitində yaşamış və bir-birinin dini əqidəsinə ehtiramla vanasmışlar.

Azərbaycanda müxtəlif dirlərin birgə yaşayış şəraitinin nümunəvi xarakter daşıdığını vurğulayan Ulu Öndər bu xüsusiyətlərin xalqımızın dini dözümlülüğünü göstərən əsas şərt hesab etmişdir. Buna misal olaraq, göstərmək lazımdır ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev 1998-ci il mayın 13-də prezident sarayında ölkənin din xadimləri ilə görüşündə söylədiyi nitq zamanı müxtəlif dirlərin birliyini vurğulamış və Azərbaycandakı dini tolerantlılığı asağı-

dakı kimi şərh etmişdir: "Azerbaycanda müxtəlif dinlərin bu cür birliyinin olması müstəsna dərəcədə nümunəvi xarakter daşıyır. Bu, əslində, Azərbaycanın reallığını, eyni zamanda, Azərbaycan xalqının dini düzümlülünü göstərir. Azerbaycanda əhalinin eksəriyyətini islam dininə etiqad edən azərbaycanlıları təşkil edir. Ancaq eyni zamanda, Azərbaycanda xristian-pravoslav, yəhudi dininə etiqad edən insanları və müxtəlif millətlərin nümayəndələri də yaşayırlar. Azərbaycanlıları başqa dinlərə münasibətdə hemişə düzümlü olublar və bunu bize Qur'an, Həzrəti-Məhəmməd vəsiyyət edibdir. Amma ən mühüm odur ki, bu xeyirxah, müqəddəs vəsiyyət yerinə yetirilsin. Azərbaycanlılarının bu vəsiyyəti müqəddəs tutması xalqımızın çox mühüm keyfiyyəti, xüsusiyyətidir və biz bununla fərqli edə

Süsüyyətlidir və biz burundan təx ədə bilərik". Ulu Öndər Heydər Əliyev iştirak etdiyi bütün beynəlxalq tedbirlərdə tolerantlıqla bağlı fikirlərini bildirmiş, xüsusən, indiki qloballaşma dövründə dinlərarası və medeniyətlərarası dialoqa həmişə üstünlük vermişdir. Qeyd edək ki, 10-11 oktyabr 2002-ci il tarixində Bakıda "Demokratik cəmiyyətdə dinin və əqidənin rolu: terrorizmə və ekstremitizmə qarşı mübarizə yollarının araşdırılması" mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilmişdir. Azərbaycan hökumətinin ATƏT-lə birgə keçirdiyi bu konfransda terrorizmə və ekstremizmə qarşı mübarizədə dinin və əqidənin rolu haqqında məsələlər, habelə Böyük İpək Yolu məkanında dinlərarası və medeniyətlərarası dialoqun əhəmiyyəti və s. məsələlər müzakirə edilmişdir.

S. Meseleler İnzakıne edilmişsin. Konfransda çıkış eden Ulu Öndər Heydər Əliyev münaqışlərin aradan qaldırılmasında dinlərarası dialoqun rolündan bəhs edərək demişdir: "Qloballaşan dünyada hamımızın bir-birimizə daha yaxın olmuşuq. Xalqlararası, mədəniyyətlərarası, dinlərarası dialoqun bu gün dərin mənə kəsb etməsi də, məhz bununla bağlıdır. Bu dialoqu inkişaf etdirərək, bu dialoqa dəstək verərək, biz müeyyen mənada, terrorizmin formallaşmasına xidmet edən bütün qaynaqları araşdırıb, onu kökündən məhv etməyə can atmalyıq".

Buradən göründüyü kimi, gl-

Buradan göründüyü kimi, qolballaşan dünyamızda dînlərarası dialoqun mühüm əhəmiyyət kəsb etməsini şərh edən Ulu Önder terrorizmə qarşı mübarizə aparılma-sında, münaqişələrin aradan qaldırılmasında bu dialoqun roluna yüksək qiymət vermişdir. Hazırda dün-yada terrorçuluqla bağlı baş verən hadisələr, regional dini münaqişə-lər Heydər Əliyevin uzaqgören si-yasetçi olduğunu bir daha sübut et-misidir.

Ümummüllü Lider Heydər Əliyev müsəlman ölkələri arasında həmrəyliyin və əməkdaşlığın gücləndirilməsinə həmişə önəm verirdi. Xüsusən, Azərbaycan torpaqlarının erməni işgalindən azad edilməsi, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli şəkildə həll edilməsində müsəlman ölkələrinin, o cümlədən, İslam Konfransı Təşkilatının səylərini artırmasını diqqətə çəkirdi. Ulu Önder işgalçı Ermənistandan bezi ölkələrdən dəstək aldığı qeyd edərək, 1997-ci il 10 dekabrda İslam Konfransı Təşkilatının üzvü olan ölkələrin rəhbərlerinin VIII zirvə görüşündəki nitqində bu məsələdən bəhs edərək demişdir: "İşgalçi Ermənistən öz diasporlarının Kōməyi ilə həm Amerikadan, həm Avropanan, ələlxüsus, Rusiyadan mənəvi, siyasi, iqtisadi və hərbi dəstək alır. 1993-1996-ci illərə Rusiya Ermənistana qeyri-qanuni, gizli bir millardəyərində silah-sursat və hərbi texnika göndəribidir. Bundan əlavə, bu il avqust ayının 29-da Rusiya ilə Ermənistən arasında güclü hərbi əməkdaşlıq bəndləri olan müqavilə bağlanmışdır".

Heydər Əliyev Ermənistan kimi təcavüzkar ölkələrə qarşı mübarizə aparmaq, müsəlman ölkələrinə təhlükəsizliyin bərqərar edilməsi, müsəlman icmalarının hüquqlarının qorunması namine İslam Konfransı Təşkilatına üzv ölkələri birliy və əməkdaşlışa çağıraraq, öz nitqində demişdir: "Ermənistan Respublikasının təcavüzüne məruz qalmış Azərbaycan xalqı bütün müsəlman xalqları kimi Əfqanistanda, Somalidə, Bosniya-Hersoqovinyada, həşqa dövlətlərdə mövcud olan vəziyyətdən olduqca narahatdır. Müsəlman xalqlarının təhlükəsizliyini və ölkələrimizin ərazi bütövlüyünü təmin etmek, müsəlman icmalarının hüquqlarını qorumaq, müsəlman aləminin sabit inkişafını təmin etmək bizim müraciətdəs vəzifəmizdir. Böyük nüfuza malik olan İslam Konfransı Təşkilatı səylərimizi birləşdirməyə və əlaqələndirməyə hər cür imkanlar yaratmalıdır. Əminəm ki, bizim bu zirvə görüşümüz bunu üçün öz töhfəsini verəcəkdir".

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fonduunun maliyyə dəstəyi ilə “İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması” istiqaməti cərçivəsində hazırlanıb

dir. Bu gün Azərbaycan dini əminin amanlılığı və sabitliyə ilham verən örnəkdir. Bunun əsası Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyevin müdafiə siyaseti sayesində qoyulmuşdur. Dünyəvi hakimiyyyət və ənənəvi din icmaların konstruktiv fealiyyəti və qarşılıqlı ünsiyyəti nəticəsində yaranmış dövlət din münasibətlərinin nadir modeli Azərbaycan Respublikasında öz əksini tapmışdır. Belə zənn edirəm ki, bu sahədə Azərbaycanda toplanmış təcrübə diqqətlə öyrənilmeli və təhlil olunmalıdır".

Lakin burada pravoslav və yəhudi icmaları da ənənəvi olaraq mövcuddur.

Azərbaycanda dini tolerantlıq mədəniyyəti və başqa millətlərə qarşı milli döyümlülük tarixən çox yüksək səviyyədə olmuşdur. Qeyd edək ki, müstəqillik dövründə Ulu Öndər Heydər Əliyev başqa dina mənsub olan insanların öz dini mərasimlərinin keçirilməsinə qayğı ilə yarınmışdır. Məsələn, xristianların milad və pasxa bayramının keçirilməsini Ulu Öndər dövlət səviyyəsində destekləmişdir. Rus Pravoslav Kilsəsinin Bakı və Xəzər şəhərlərdə inşası, 1991-ci ildə Azərbaycanın müstəqilliyetinə həsr olunmuş əsərlər və s. Əsasən, Ulu Öndər Heydər Əliyev dövründə Azərbaycanın dini toleransiya səviyyəsi yüksəkləndirilmişdir.

Buradan göründüyü kimi, dövet-din siyasetinin formallaşmasında Azərbaycan modelini nümunə kim göstərən II Aleksi bu siyasetin yaradılmasında Heydər Əliyevin rolunu öne çəkmiş və bu sahədə Azərbaycanda toplanmış təcrübənin öyrənilməsini tövsiyə etmişdir.

Xalqımızın dini cəhətdən tolerant olduğunu respublikamıza sefər rə gelən tanmış dünya dini liderləri də təsdiq edirlər. Qeyd edək ki, 2010-cu ilin 26-27 aprel tarixində Bakıda keçirilən Dünya dini liderlərinin sammitində iştirak edən qonaqlar da bunun şahidi olmuşlar. Sammitdə iştirak etmək üçün Bakıya gələn Moskva və bütün Rusiya nın Patriarxi Kirili Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevlə görüşərkən ona müraciət edərək, Azərbaycanda dinlərarası münasibətlərin yaxşı olduğunu və bu işdə İlham Əliyevin rolunu xüsusi vurğulayaraq demişdir: "Mən dinlərarası münasibətlərdə sizin rolunuzu xüsusi vurğulamaq istərdim. Azərbaycan dövlətində insanların əkəriyətçi islam dininə etiqad edir".

Vahid Ömərov,
falsafa üzrə falsafa doktoru

*"Nar" nömrə ilə xaricdə
"WhatsApp" pulsuzdur"*

Nar Novruz bayramı ilə əlaqədar xaricə seyahət edəcək abunəçiləri üçün sərfli roaming paketləri təqdim etməkdədir. Mobil operatorun istifadəçiləri "Nar" roaming ilə internet, "WhatsApp" vasitəsilə pulsuz yazışma və səslə zəng əldə edirlər. Bütün abunəçilərini nəzərə olan "Nar" 4 müxtəlif roaming paketi təqdim edir. "Roaming 9" paketi 500 MB internet, "Roaming 15" paketi 500 MB internet və 50 dəqiqə səslə zəng, "Roaming 18"

paketi 1 GB internet, "Roaming 28" paketi isə 1 GB internet və 100 dəqiqə səslə zəng xidmeti teklif edir. "Roaming 18" və "Roaming 28" paketlərində "WhatsApp" vasitəsilə yazılı mesajlar pulsuzdur. "Roaming 9", "Roaming 15" paketlərinin istifadə müddəti 5, "Roaming 18" və "Roaming 28" paketlərinin istifadə müddəti isə 15 gündür.

Qeyd edək ki, "Nar"-in təqdim etdiyi roaming paketlərinin sərfli olması, istifadəçilərin sayını artırmaqdadır. Son 1 il ərzində "Nar"-in roaming istifadəçilərinin sayı 174% artıb.

Rominq paketləri haqqında daha etraflı məlumatı nar.az saytından və ya 777 nömrəsinə "R" göndərməklə əldə etmək olar. "Azerfon" şirkəti ("Nar" ticarət nişanı) 21 mart 2007-ci ildə fealiyyətə başlayaraq qısa bir müddətde Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birine çevrilib. "Nar" ticarət nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi irlisinin çağdaş həyatla bağlılığını rəmzi olaraq seçilib. "Nar" ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəni abunəçilərinin istifadəsinə verib. "Nar" şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 97%-ni (işğal olunmuş ərazilər istisna olmaqla) əhatə edir və 7400-dən artıq baza stansiyası ilə 2,2 milyondan çox abunəçiye yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir.

Fransız bəstəkarı Filip Kirkorova qarşı yenidən iddia qaldırıb

Fransız bəstəkarı və ifaçısı Didye Maruani Rusyanın Xalq artisti Filip Kirkorova qarşı yenidən iddia irəli sürüb. AZERTAC xəber verir ki, fransız bəstəkarı "Qəddar sevgi" ("Jestokaya lyubov") mahnısına görə müəllif hüquqlarının müdafiəsi üçün F.Kirkorov və bəstəkar Oleq Popkova qarşı 272 milyon rubl məbləğində iddia irəli sürüb.

Iddiada deyilir ki, bəstəkar O.Popkov və ifaçı F.Kirkorov Didye Maruaninin "Symphonic Space Dream" mahnısının musiqisindən istifadə ediblər. İddia Moskva məhkəməsinə təqdim olunub. Fransız bəstəkarı 2016-cı ildə Kirkorova qarşı bu iddia ilə çıxış etmişdi. Lakin o zaman mahnıların musiqisində oxşarlığı sübut etmək mümkün olmamışdı.

Kəçmiş məhkumun evindən 1,5 kiloqrama yaxın narkotik maddə tapılıb

Masallıda keçmiş məhkumdan narkotik maddələr götürüllər. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilər ki, Masallı Rayon Polis Şöbəsi eməkdaşlarının daxil olmuş məlumat əsasında, əvvəller məhkum olmuş V.Yusifovun şəhər ərazisindəki yaşadığı evdə keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində oradan çəkisi 1,5 kiloqrama yaxın tiryek, həmçinin heroin, metadon, metamfetamin və bir süngü bıçaq aşkarlanıb. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Elan

Texniki İnvəntarlaşma İdəresi tərəfindən Kamilova Südabə Atababa qızına verilmiş çıxarış (Yasamal rayonu, İnşaatçılar prospekti ev 28, mənzil 17) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 **Faks:** 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

**Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAC, SIA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.**

Ses

Son səhifə

19 mart

Lionel Messi yeni rekorda imza atıb

Ispaniyanın "Barselona" futbol klubunun argentinələ hückümçüsü Lionel Messi yeni rekorda imza atıb. Xarici KİV-lərin yazdırığına görə, 31 yaşlı argentinələ hückümçü martın 18-də "Barselona"nın "Real Betis"lə oyununda 477-ci qələbəsini qazanıb. Bu qələbə ilə Lionel Messi Xavi Hernándezi qabaqlayıb. Hernándezin aktivində 476 qələbə var. "Barselona"da bu göstəriciyə görə üçüncü yerde isə sabiq yarımmüdafiəçi Andres Iniesta (459) yer alıb.

"Betis"lə oyunu Lionel Messinin Kataloniya klubundakı 674-cü karşılaşması olub. Bu nəticə ilə o Andreas Inestaya çatıb. "Barselona"da ən çox oyun keçirən futbolçu isə Xavi Hernandezdir (767). Messi 2004-cü ildə "Barselona"nın heyətində forma geyinir. Argentinələ hückümçü İspaniya çempionatının 9, İspan Super Kubokunun 8, İspaniya kubokunun 6, Çempionlar Liqasının 4, UEFA Super Kubokunun və dünən klublar çempionatının 3 dəfə qalibi olub. Qeyd edək ki, Lionel Messi cari mövsümde İspaniya çempionatında 26 oyun keçirib və 29 qol vurub

Suarez 3 həftə yaşıl meydanlardan uzaq qalacaq

Ispaniyanın "Barselona" futbol klubunun hückümçüsü Luis Suarez üç həftə yaşıl meydanlardan kənardə qalacaq. Klubun saytında yer alan məlumatə görə, 32 yaşlı uruqvayı hückümçünən 17-də "Betis"lə oynuda dizindən zədələnib. Bu səbəbdən uruqvayı hückümçünün ən azı 15 gün yaşıl meydanlardan uzaq qalacağı bildirilib.

Qeyd edək ki, Suarez cari mövsümde Kataloniya komandasının heyətində keçirdiyi 39 oyunda 21 qol vurub və 6 məhsuldar ötürmə edib.

Azərbaycanın 7 şahmatçısı Avropa çempionatında mübarizə aparır

Martın 18-də Şimali Makedoniyanın paytaxtı Skopyedə kişi şahmatçıları arasında Avropa çempionatı start götürüb. AZERTAC xəber verir ki, 42 ölkədən şahmatçıların mübarizə apardıqları turnirdə Azərbaycanı 7 idmançı təmsil edir. Birinci turda şahmatçılarımız Rauf Məmmədov lətili Paulis Pultineviç, Eltac Səfərli polşalı Petr Piesik, Məhəmməd Muradlı Belarus təmsilçisi Vladislav Kovalyok, Kənan Qarayev Daniele Vokaturo, Ülvı Sadıqov Kosovo təmsilçisi Muhamet Aslani, Cahandar Azadəliyev Polşa təmsilçisi Iqor Yanık ilə mübarizə aparır. On bir turdan ibarət qıta çempionatı İsveçrə sistemi üzrə keçirilir.

"Porto" Kasilyasla müqaviləni yeniləyəcək

Portugaliyanın "Porto" futbol klubu qapıçısı İlker Kasilyasla müqaviləni uzatmağa hazırlanır. Xarici KİV-lərin yazdırığına görə, 37 yaşlı İspaniyalı qapıçı ilə yeni müqavilə 2020-ci ilin yayınadək nəzərdə tutulub. Qeyd edək ki, Kasilyas 2015-ci ildə Portuqaliya klubunda çıxış edir. İspaniyalı qapıçının hazırkı müqaviləsi bu ilin yayında başa çatır. O, cari mövsümde "Porto"nun heyətində 35 oyun keçirib.

Xorvatiya-Azərbaycan oyununu bolqaristanlı hakimlər briqadası idarə edəcək

Futbol üzrə "Avro-2020"nin seçmə mərhəlesi çərçivəsində keçiriləcək Xorvatiya-Azərbaycan oyununun hakimləri müəyyənləşib. Görüşü bolqaristanlı hakimlər briqadası idarə edəcək. Matçın baş hakimi Georgi Kabakov olacaq. Ona Martin Marqaritov və Divan Valkov yan xətt hakimləri, Nikola Popov dördüncü hakim qismində kömək edəcək. Qeyd edək ki, Xorvatiya-Azərbaycan qarşılaşması martın 21-də Zaqərbəkli "Maksimir" stadionunda keçiləcək. Oyun Bakı vaxtı ilə saat 23:45-də başlayacaq.

Qəzet bazar və bazar ertəsindən başqa hər gün nəşr olunur
Tiraj: 5500